

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadó:
TÁRCA

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A helyes ut.

Budapest, május 7.

(8.) Kellemtelen zürzavar kavargó a magyar közélet levegőjében. Alig egy esztendőre azután, hogy a legjobbak együttes eltökéltsége és vállvetett áldozatkészsége, egy szerencsés államférfiúi inspiráció vezetése mellett helyreállította közállapotainkban a régóta nélkülözött súlygyent, ismét felütik fejüket a bomlasztó elemek és előbb lapfangva, most már egyre nagyobb nyíltsággal, mind leplezetlenebb merészséggel törnek a közszellem megbomlasztására. Mindenütt disharmónia. Mindenütt viharos fegyverkezés az indulatoknak. Mindenfelől robbantó kísérletek. Politika ez? Nem; a politika nem azt nézi, miként elégíthetők ki a szenvedélyek, hanem keresi a módját a közérdek legteljesebb s legbiztosabb érvényesülésének. Ez hát nem politika. Hanem okatlan előkészítése egy nagy felfordulásnak. Felül akar kerekedni megint az a nizus, amely a magyar közéletet az engesztelhetetlen gyűlölségeknek dobtá oda zsákmányul. A politikai közszellem mintha vissza akarna esni abba a nyavalyába, amelyből ezelőtt egy évvel olyan nehezen volt kigyógyítható.

A recidivának e megdöbbentő szimptomái közben jól esik, ha egy egészséges, tiszta, erős hang csendül bele az országos disharmóniába. Egy jókor jöttintelem, amely joggal követeli, hogy meghallgassák és megszívleljék. Egy komoly, okos, hazafias szózat, amely intenzitásával, belső fajsúlyával és egyéni tiszteletreméltóságával egyaránt elég jelentős arra, hogy meg is kapja azt a figyelmet, amelyre számot tart.

Két oldalról is jött legujabban ilyen szózat. Megcsendült ma Széll Kálmán miniszterelnök ajkán a Gulner Gyula tiszteletére adott ebéden, tegnap pedig gróf Andrássy Gyula ajkán az Akadémiában. Széll Kálmán

a pillanatnyi helyzetből és az aktuális politikai feladatokból indulva ki ugyanoda jutott el, ahová Andrássy Gyulát az ő történetfilozófiai kutatásai vezették. Poétikus szárnyalású beszédében a magyar közszellem egységét a társadalmi lelkiismeret oltalma alá helyezte a miniszterelnök. Ha a közélet harcában nem a személyes gyűlölködések dula-kodása, hanem az elvi ellentétek lojális tusa folyik, akkor a nemzeti haladás művét előbbre viszi a társadalom összhangja. Ellenkező esetben a társadalmi villongások bontó ereje kihat a politikai szervezetre is, a politikai versengés eltorzul öldöklő testvérharccá és a nemzet boldogulását meghiúsítja a visszavonás. Ime, ez a tanulság csendül ki a Széll Kálmán beszédéből, amelytől mély és üdvös hatást várunk a közvélemény minden árnyalatára.

Gróf Andrássy Gyulának az Akadémia nagygyűlésén elmondott székfoglalójában ugyanez az egészséges szózat hangzik fel. Már azzal is kiváló, hogy abba a tekintélykör-ségben szenvedő tudós társaságba, amely pedáns aggodalmassággal zárja el magát az eleven levegőtől, a gyakorlati élet iránt való érdeklődést tudta belevinni. Be tudta bizonyítani, hogy a tudományosságon nem esik csorba, ha igazságait az élet számára próbálják hasznosítani. És megcselkedte ezt a kísérletet olyan sikerrel, hogy a tudományosságot is gyarapította egy értékes munkával és a közéletnek is szolgálatot tett, midőn a tudományos vizsgálódás szűrőjén keresztül nagyon becses gyakorlati igazságokat hozott napfényre.

A történettudományi fejtegetések méltatása nem tartozik reánk. Csupán a fejtegetésekből levont következtetésekből vonjuk le a magunk következtetéseit.

Ezeréves szabadságunk okait tüzte ki gróf Andrássy Gyula fejtegetéseinek céljaul. A tudós bontogató elméjével állította össze

azokat az okokat, amelyeknek hatása alatt ezeréves alkotmányunk folyvást szervesen fejlődött, és az államférfiúi éleslátásával jelölte meg azokat a feltételeket, amelyeket ennek a fejlődésnek további folytonossága megkövetel. Első ezek között a *társadalom egysége*. Az osztályok ne álljanak mereven elkülönítve egymással szemben, hanem legyenek békén egymás mellett, hasznos harmóniában. A pártok ne szakdjanak töredékekre egyes *osztályok és foglalkozások* szerint. A magyar állam nagy érdekein alapuló programok küzdjenek az elsőségért, ne pedig *felekezeti és osztályok* ellentétei.

Ime, a tudományos igazságok aktuális alkalmazásában. A történelmi valóságoknak ez a kétségbevonhatatlan figyelmeztetése sohasem volt olyan aktuális, mint ma. A felekezeti és osztályérdek surlódását mesterségesen igyekeznek felidézni két oldalról is. Be nem vallott, de tisztán látható célok mozgatják ezt az igyekezetet mind a két oldalon. Csak-hogy az egyik részen legalább maga a felekezeti reakció ösztinte; a másik részen ellenben bitorolt köntösbe öltözködik, tehát annyival veszedelmesebb, amennyivel perfidebb. Ha nem kerekedik felül elég jókor a magyar közvéleménynek sokszor, nehéz kísértésekkel szemben kipróbált józansága, akkor rettenetes katasztrófában fog végződni ez az eszeveszett dulakodás.

A társadalom erkölcsi egysége van fenyegetve és ezzel fenyegetve van szabadságunknak, alkotmányunknak egész alapja, minden biztosítéka. Ha az elvek, az országos érdekű programok nemes, méltóságos mérközésének helyén ismét a személyes torzalkodás, az egyéneknek és osztályoknak egymás ellen való irtó háboruja állandósul, akkor ennek nem lehet más vége, mint az anarkia, vagy a reakció. Vagy előbb az anarkia, azután a reakció.

Ha igaz az — pedig kétségbevonhatat-

TÁRCA.

Régi dráma.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Lux Terka.

Egy virágos orgonafa alatt ülök s régi, el-sárgult lapokat forgatok ujjaim között...

Milyen ellentét a tavasz s a régi, dohos könyv illata között!... A fejem fölött jó kedvű szerelmes fecsképarakja a fészket s a pillangók becsipve az édes illattól, bolondosan forognak jobbra-balra... még magam is megszárdulok ebben a nehéz, aranyos párában... Eh, bolond-ság!... Forgassuk a régi könyv megsárgult lapjait... Tempi passati... És menten kijőz-anodunk...

A mi utcánkon minden háznak megvan a maga bájos suiteje — a kert.

Előtte, mögötte, vagy mellette, csakhogy mindenütt kert és kert magasra nőtt diófakkal s a kerítéseken kikandikáló orgona-bokrokkal.

Itt-ott, az alacsonyabb kerítéseken messze kihajlanak a harmatos ágak s mikor Emi korán reggel elmegy alattuk, a harmat, azok a ragyogó, hívós páraecseppek egyenesen az arcába hullnak és szép, lilionszál nyakába.

Minden reggel ott megy el a virágos kerítések alatt fehér-piké ruhájában, fekete övében egy hosszú száru „tubakativál” s a karján egy jókora kosárral.

Ez a kosár sem a kecsességéből, sem alak-jának előkelő bájból nem von le semmit. Olyan

gráciával viszi, mint a régi egyiptomi asszony a korsóját.

Minden reggel itt megy el az erkélyem alatt és gyönyörködöm benne a nélkül, hogy neki tudomása volna erről.

Valahogy álomban jár ez a leány. Sem jobbra, sem balra nem néz, csak előre, mindig előre s félig lehunyt pillákkal kószál tekintete az égen. Ismerem már ezt a szokását, meg azt is, hogy milyen mámorosan szívja fel fehér fogai közt a reggeli levegőt. S abból az álmodozó járásból, abból a mámoros lélegzetéből, amelylyel beszivja magába a tavasz illatát, mindebből meg-jósoltam magamban — a jövőjét...

Nemde nevelteség? Egy leány jövőjét! És mégis úgy van. Egy öreg asszony ismerősömtől hallottam egyszer, hogy a leányok vagy álmod-nak, vagy számítanak.

Emi álmodott.

Milyen kár, hogy ezek a leányálmok olya-nok: mint az üstökös... Jönnek, tűnnek, elkárp-rátatnak s aztán megdörzsoljük utána a szemein-keket: voltak vagy nem?...

A Fecske-utóban, a Kunék háza előtt egy percre letette Emi a kosarát. Kun Malvin épp akkor nyitotta ki az ablakát s borzas kis fejével barátságosan integetett Eminek. Ez a csirkéit igazgatta a kosarában s amíg fehér nyakukat odaékelte a harmatos salátafejek közé, moso-lyogva nézett fel Malvinra.

Szemben van a házunkkal a Fecske-utca, a Kunék háza ide az ötödik s én is mosolyogva néztem Malvinra az erkélyről. Eszembe jutott egy nóta, amit a mult este hallottam először dal-olni s biztos voltam benne, hogy másnap már egy féltucat suszterinas fujja:

Mikor a Kun Malvin magát festette,
Zapfel hadnagy az ablakon megleste...

Nincsen szerencséje ennek a Malvinnak az udvarlólval. Rendesen vagy 6 bolondul egy után s ez rá sem hederít, vagy az ilyen Zapfelek huzatják az ablaka alatt, akiknek mérgezen izenteti ki, hogy ablakot tévesztettek.

Különbén a leányok nem is veszik már 6t komolyan. Hors concours áll közöttük...

Haragszom lelkemből arra a tavaszi szom-bat reggelre, amikor Emi megállt a Kunék ablaka alatt, meg haragszom a többi apró körülmé-nyekre is.

A szombatra azért haragszom, mert Emi ezen a napon egy félórával mindig korábban megy a piacra. Én, aki értem a háztartást, értem ennek a félórának is a magyarázatát.

Emi négy neveletlen gyereknek a testvére, anya nélkül vannak s ez a leány vezeti a ház-tartást. Ilyenkor aztán tenger sok a dolga az ilyen szegény kis gazdasszonyoknak.

Az ökölnyi szolgálóval szobákat kell sikál-tatni, ablakokat mosatni, saját magának pedig vasalni kell a négy maszatos gyerek vasárnapi gunyját.

Azért is haragszom, hogy azok a hitvány kis csirkék nem fértek meg a bőrükben. Ha szépen ott kukusznak a kosár végében s ravasz számításból nem furakodnak a saláta közé, tisz-tára meg van mentve 6t perc — és Emi nem találkozik a lengyelrel...

Igy találkozt... És én tudtam, tudtam előre, hogyha egyszer ez a két emberfia meglátja egymást, ennek nem lesz jó vége.

Pedig a lengyel most is a gazdag Muzsly Katinka ablaka alól jött. Dehát mit tesz az?...

lanul igaz, — hogy az alkotmánynak, a közszabadságnak legfőbb biztosítója a társadalom erkölcsi egysége, akkor kétségtelen az is, hogy minden, ami ennek az erkölcsi egységnek artalmára van, a reakció útját egyengeti. Az egymás ellen küzdő egyének és pártok egymás erkölcsi tőkében garázdálkodva, az egész magyar társadalom erejét gyengítik. Az indulatok ádáz háborúja a nemzeti társadalom ellentálló erejét csökkenti. És megbomolván a társadalmi faktorok egyensúlya, bekövetkezik az anarkia, a morális erők szerteszűlése, az összetartó kapcsok leomlása, a teljes fel-fordulás. És a reakció, amely lesben áll, csak éppen erre várakozik. Amint kiveszett a magyar közéletből az erkölcsi szolidaritás utolsó eleme is, akkor következnek a reakció aratása. Az ő vetését érleli az a forrás, amelyet a féktelen indulatok iz-zása fejleszt; ebben a forró, beteg at-moszférában elsorvadnak az alkotmányos-ság éltető erői és ellentállás nélkül jut ura-lomra az alkotmánytípró, szabadságfosztó reakció.

„Hogy főnnálljunk, meg kell őriznünk azt, amink volt... Kell csakis országos ügyek kormányzása közben szereshető poli-tikai érzék, amely minden tuhájtástól meg-ővni képes. Kell a társadalomnak erkölcsi egysége, amely minden pártküzdelmet, minden érzelmi és érdekelmi ellentétet nemzeti nagy célok javára kiegyenlíteni képes. Ezek kelle-nek, ezek nélkül romba dől a reánk hagyott nagy alkotás.”

Szivleljék meg ezeket mindazok, akiket illet. Akik a magyar alkotmányosságának és szabadságnak semmivel nem pótolható kin-cseit igazán megőrizni, hiven megoltalmazni akarják. Meg kell őriznünk azt, amink volt. Hogy el ne vesszitsük azt, amink van...

BELFÖLD.

Országgyűlés. A képviselőház mai ülésé-ben vita nélkül intézte el az állam tíz éves és harminc éves háztartásának eredményéről szóló jelentéseket s harmadik olvasásban elfogadta a beruházási kölcsönrre vonatkozó javaslatot is. Mi-kor az elnök a jövő ülés napirendjére tett pro-ponciót és szerdára akarta kitűzni a hírlapbélyeg eltolásáról és a tőzszeadóról szóló novellákat, *Szell Kálmán* a Munkácsy Mihály temetésére való tekintettel azt kérte, hogy ez a szerdai ülés ére-nül semmi esetre se tarthasson. *Szell Kál-mán* miniszterelnök méltányolta a kérést, sőt abba is belenyugodott, hogy az ülés csak félegyig

Katinka semmi más, csak gazdag leány, Emi pedig szép, szép mint egy harmatos virágszál s a lengyel — ez az *Opanszky Pál*, na — ez egy Adonisz...

Nekem is tetszik, nagyon tetszik, de hát én — én nulla vagyok. Egy leány, aki már nem fiatal, meg nem is szép, aztán szegény is, — olyan uri koldus — eh, mondom, hogy nulla vagyok! A férfiak nem törődnek az úgynevezett: *belső értékkel*. Szép szív! Ki látja ezt?...

Hanem Emi és *Opanszky!*... Mindig esodálok magamban, hogy ezek nem akadtak még egymásra. De hát Emi, a szegény, rézeges cseh kántor leánya nem járt a „nagy világra” s a lengyel, ez a huszár főhadnagy pedig nem szokott reggeli hat órákor a Fecske-utcában lovagolni.

Csak ne lenne olyan átkozottul keskeny ez a Fecske-utca. Emlékszem, hogy mint kis leány az iskolából jövet, én és a kamerádja, akárhányzorg megmértük a szélességét.

En, *Köchner Kriszta*, az oláh *Vaculér* és a szerb *Darinka*, ha sorba álltunk, hát nyolc vézna károska hossza elérte a nevezett boulevard két szélső házáat.

... Mondom, hogy muszáj volt találkozniok. *Opanszky* elgondolkozva ült a lován, de mi-kor Emihez ért, felvetette a fejét — és ekkor megdöbbenve húzta meg a lova kantáriját.

Szembem volt a leánynyal. Mert ez is meg-állt. Nem tudom, hogy mi történhetett velük, csakhogy percekig néztek egymásra s aztán Emi lesütött szemekkel ment tovább, a lengyel pedig hevesen megfordította a kantárszárát, de aztán okosabban gondolt. Visszafele fordította...

Mindegy az; mégis találkoztak ők e naptól fogva, minden istenáldott reggel. *Opanszky* gya-log jött a virágos kerítések alatt s Emi szinte angyalszárnyakon repült eléje.

tarison. *Pichler Győző* felbuzdult az előzékenysé- gen s most már azt kérte, hogy a nagy temetés miatt szerdán egyáltalán ne legyen ülés. *Szell Kálmán* ezt sem ellenozte s így a képviselőház csak csütörtökön ül ismét össze.

Kereskedők az iparban. *Hegedűs Sándor* keres- kedelmiügyi miniszter felhívást intézett a három budapesti legnagyobb kereskedő-testülethez. A felhí- vásban a hazai ipar fejlődése szempontjából rendki- vül fontos elvet pendit meg e miniszter: a nagy- kereskedők bevonását az ipari alkotásokba, azokat a kereskedőket, akik évente milliók százáért importál- nak külföldi cikkeket az országba.

Az Ugron-ügy. *Ugron Gábornak* a dele- gációból való kibuktatása még egyre foglalkoz- tatja a politikai köröket. Az Ugron-párt el van tőkélve, hogy vezérének ügyét a magáévá teszi és a szombati szavazást a maga sérelmének tek- inti. Holnapután értekezletet tart ez a párt, amelyen arról fog a tanácskozás folyni, hogy a párt tagjai ne lépjenek-e ki a képviselőház vala- mennyi bizottságából. A néppárt már holnap dél- utánra egybehívott értekezletén fog ugyanezzel az ügygyel foglalkozni. Hallomás szerint a nép- párt arra fogja utasítani az ő sorából választott delegátusokat, hogy *Okolicsányi* és *Holló* eljárá- sához csatlakozva mondjanak le ők is a dele- gáció tagságáról.

Gazdasági szeszfőzők a pénzügyminiszternél. A mezőgazdasági szeszgyárosok küldöttségei ma déli egy órákor tisztelegtek a pénzügyminiszteri palotá- ban s átadták a sérelmeiket magában foglaló memo- randumot *Lukács László* pénzügyminiszternek. A kül- döttséget gróf *Zselenszky Róbert*, a Mezőgazdasági Szesztermelői Országos Egyesületének alelnöke ve- zette és ő fejtette ki a kontingens-törvényjavaslatban a mezőgazdasági szeszgyárosokra sérelmes intéz- kedéseket. A törvényjavaslat szerint ugyanis a 960 hektolitról több kontingenssel bíró szeszgyárosok 960 hl-en felüli kontingense kiszajátítható a pénzü- gyminisztérium által az újonnan alakuló mezőgaz- dasági szeszfőzők javára s ily módon előáll az az anomália, hogy a gyárosok a maguk bonifikációjá- ból fizetik meg a megváltási árat. A küldöttség szó- noka kiemelte, hogy amennyiben a szeszfőződe-tu- lajdonosok kívánása nem teljesíthető, oly irányban módosítsa a törvényjavaslatot, hogy azzal az összeg- gel csökkentenő az évenként kiszajátítandó kontingens- mennyiséget, amennyivel csökkenteni fogja a mező- gazdasági kontingenst. *Lukács László* válaszában elismerte, hogy a kiszajátítandó kontingens ugyanazzal a bonifikációval váltatik meg, amelyet a mezőgazda- sági gyárak az államtól kapnak. De azzal kívánja megnyugtálni a szeszfőződe-tulajdonosokat, hogy a kiszajátítandó évi kontingens csekély s ugy lesz el- osztva, hogy a főzések nagyobb csorbát nem fognak szenvedni. Kiemelte a miniszter azt is, hogy a tör- vény készítésénél az volt az intenciója, hogy minél több kisebb mezőgazdasági szeszgyár részesülhessen

Egyedül voltak az utcaik meg üresek, csak az én szemem gardirozták a magasból Emít, de volt is ezekben szükségük gardirozásra!

Szerették egymást valami nem is emberi szenvedélyvel, ennél többel; — valami átszűrt, salaktalan tisztasággal, amelynek én nem tudok egyéb nevet adni, mint: „beesületes szerelem.”

A beesületes szerelem pedig olyan, mint az expresszvonat; csak a főállomáson áll meg: az oltár előtt...

Igen ám, csakhogy látja meg ide eljut az ember! Én nem jutottam el, hanem Emi sem ju- tott el. És ezt — bizony Isten, jobban sajnálom mint a saját magam megfakult pártáját...

Sokáig nem maradhott titokban a dolog, már csak azért sem, mert *Opanszkyt* többé nem lehetett látni a *Katinka* társaságában.

Azulán meg ott volt madame *Höresög*. Az a—i helytiszorú szoknyás *Worthja*, ez a min- den logikátlan vagy akár logikus dolog deus ex machináj! Szembem lakott az Emiékkel s mind- járt feltehető erről az inkább höresög mint madameről, hogy árgus-szemével rögtön felfe- dezte az Emi oldalán a lengyelt.

Na, egyéb sem kellett annak a szegény leánynak. *Höresög* nyomban elbucszott a jó hírnevétől s alig két heti ismeretség után — *Opanszky* megkérte az Emi kezét.

Tudom is én. Talán még sem kellene olyan nagyon sajnálnom ezt a leányt. Teremtőm! ha én nem egy évig mint ő, hanem csak egy hétig — nem — csak egy napig lennék olyan boldog, mint amilyen ő volt, szívesen elviselném a sorsát.

Tizenöt éves koromtól fogva, tehát husz év óta — nincsen egyéb vágyam: mint egy nagy szerelem... Utána jöhetne aztán mindenféle

az állam e kedvezményében. Egyébként biztosítja a küldöttséget, hogy úgy mint eddig, a jövőben sem fog elzárkózni az igények elől, ha azok jogosultságát belátja. A kérdés felett a törvényhozás fog különben határozni.

A képviselőház közgazdasági bizottsága *Ko- vácsy Sándor* helyettes elnöklésével tartott mai ülés-ében, melyen a kormány részéről *Hegedűs Sándor* miniszter volt jelen, tárgyalás alá vette az 1884. XVII. törvények 50. §-a, a megrendelések gyűjtésére vonatkozó rendelkezéseinek módosításáról szóló tör- vényjavaslatot, amelyet *Rosenberg Gyula* előadó tüze- tes ismeretessel elfogadásra ajánlott. Több felszólaló s a miniszter felvilágosításai után a bizottság általá- nosnagban s némi módosítással részleiben is elfo- gadta a törvényjavaslatot. Ezzel az ülés véget ért.

Az országgyűlési szabadelvű párt folyó hó 9-ikén, szerdán este 7 órákor értekezletet tart, mely- nek tárgyai: a hirdetési bélyeg eltolásáról, a szesz- kontingensről és a bürzeadóról szóló törvényja- vaslatok.

Gulner Gyula ünneplése.

Budapest, május 7.

Párját ritkító lelkesedéssel ünnepelte ma Pest- vármegye közönsége a vármegye dísztermében délután két órákor tartott háromszáz terítékű lakomáján *Gulner Gyula* belügyi államtitkára való kinevez- tetését.

A vármegye történelmi nevezetességű nagyter- mében, amelyet közepén 6 felsége életnagyságu aro- képe, körülökrül pedig a vármegye történelmében is nagy szerepet játszott, országos nevezetességű állam- férfiak arképei ékesítenek, már jóval két óra előtt gyülekezett az előkelő közönség. Pontban két órákor érkezett az ünnepelt, *Gulner Gyula* belügyi állam- titkár, *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Wekerle Sándor*, a közgazdasági bíróság elnöke, *Rakovszky István* állami számvevőszéki elnök, *Beniczky Ferenc* főispán, *Beniczky Lajos* alispán és a megye más előkelőségei kíséretében. A terebmen elhelyezkedett közönség felállással és lelkes éljenzessel üdvözölte az érkező notabilitásokat.

Az asztalfőn, mint házigazda, *Beniczky Ferenc* főispán foglalt helyet *Szell Kálmán* miniszterelnök és *Gulner Gyula* államtitkár között. *Szell Kálmántól* jobbra ült *Wekerle Sándor*, *László Zsigmond*, *Gulner- től* balra *Beniczky Lajos* alispán, *Rakovszky István* állami számvevőszéki elnök, *Sárkány Sámuel* evang. szuperintendens; a házigazdával szemben ült gróf *Szapary István* főrendiházi háznagy és Pestmegye volt főispánja és jelenleg is egyik legnépszerűbb törvényhatósági bizottsági tagja, tőle jobbra *Szell Ignác*, a belügyminisztérium másik államtitkára és báró *Harkányi Frigyes*, tőle balra gróf *Keglevich Gábor* és *Blaskovich Ernő*.

Az első felköszöntőt *Beniczky Ferenc* főispán mondotta a királyért

Beniczky Lajos alispán hennő lelkesedés- től áthatott szavakban *Szell Kálmán* miniszterel-

csapás. De nem jött; sem az egyik, sem a más- sik. Igaz, hogy nem is kerestem a magam királyfiát. Sokkal büszkébb vagyok ennél... Ha- nem ha úgy keresetlenül, csak magától jött volna el... Istenem!... Eh, nincs is igazság a földön...

Ez az Emi és *Opanszky* esete is! Valami gunyolódik az emberekkel odafenn, ahol a sor- sunk fonalát fonják.

De hát az emberek is hibásak. Csinálnak ma- guknak egy nagy, nagy hóbábát, aztán fogpisz- kálással akarják tova gurítani.

Az én jelszavam: vagy-vagy!... Bizony, ott hagyhatta volna jó *Opanszky* azt a fényes nyomorúságot, a katonai életet s elmehetett volna postásnak, vagy vasutasnak...

De egy koporsóba építeni a boldogságot! Ki hallott ilyet?...

Az ur Isten egy maliciózus percében bizo- nyosan kikacagta érte és a hűgát, akinek volt vagy huszezer forintja, (ez lett volna a kaució) — csak azért is — juxból — meggyógyította...

Ez ugyan tisztára neveléses, de ugy van. Addig meszesítették a tüdejét a krakói doktorok, amíg olyan eredményt értek el vele, hogy egy napon így szólt a szép lengyel leány az any- jához:

— Ide azt az én pénzemet, hadd vesszem meg magamnak a kényes *Boliszláv Marosa* uhlá- nus hadnagyt.

(Mert tudom én azt, hogy *Krakóban* is ilye- nek a leányok!..)

Es megvette... A bátyját pedig, a szép *Opanszky Pált*, nemsokára a huga kezfogója után — elvitték in- nen mitőlünk — haza — messze *Krakóba* — a családi sirboltba... És egy félesztendő mulva Emi is eltemették...

nőköt köszönti fel, a kinek említésénél az egész közönség perecekig tartó lelkes éljenzéssel és szünni nem akaró viharos tapsal üdvözlő a miniszterelnököt. Hálás köszönet mond Széll Kálmának, hogy megjelent Pestvármegyében ebben a tereben, a melyben a nemzet alkotmányos és szabadelvű törekvéseinek nem egy vírága érlelődött nemes gyümölcsös. (Tetszés.) Kimondhatatlanul jól esett szólnom, a midőn a miniszterelnök a parlamentben a megtámadott közgazgatásnak védelmére kelt. Meg van róla győződve, hogy ő excellenciája el fogja találni azt az utat, a melyen haladva, a nemzet hálaája fogja kísérni működését. (Élénk tetszés.) Széll Kálmán miniszterelnökre, mint a múlt, a jelen és a jövő igaz emberére emeli poharát. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés, tetszés és taps.)

Rakovszky István, az államszámvetés elnöke szólalt fel azután. Mint a vármegye közönségének egyik szerény tagja a megye egyik legrégibb munkására, Gulner Gyulára emeli poharát. (Gulner névnek az első említésére, a közönség perecekig tüntető éljenzéssel és tapsviharral felelt.) Midőn bátorságot vesznek magamnak, folytatát *Rakovszky*, hogy a megye közönsége nevében poharat emeljek az új belügyi államtitkára, tesszem azt az öregesnek azon kéjes előjogánál fogva, amelyvel szeretünk visszagondolni a szép múltat, sőt vissza is kívánunk abba. En azt hiszem, hogy Gulner Gyula velem együtt szívesen elcsörélt díszes állását avval az idővel, amelyben itt együtt aljgyözködünk. (Élénk derűltség, tetszés és éljenzés.) Csak hárman voltunk aljgyözkök, de azért restanciát nem ismertünk. (Élénk éljenzés.) A munka országrésze természetesen Gulner Gyulának jutott, aki buzgalommal és tehetséggel nekünk mintaképpünk volt, akit utolérni igyekszünk. (Élénk éljenzés.) Azután ismét együtt voltam vele évek során át a képviselőházban. Ha nem is voltunk egy pártban, azért Gulner Gyula egyéniségének mindig megvolt a varázsa, hogy ha ő a saját nézetét, saját elveit védelmezte is, rokonszenved tudott magának biztosítani fejtetését minden pártban. (Élénk tetszés és éljenzés.) En pedig azt tartom, hogy nem az a legnagyobb hős, aki véres fegyverrel, súlyos buzagánnyal az ellenfelét tönkre tudja tenni, aki mindenütt csak rombolni óhajt, hanem a legnagyobb hős az, aki meg tudja nyerni még az ellenségének a szívét is. (Élénk tetszés, éljenzés és taps.) Nos, Gulner Gyula ilyen volt, mint ellenfél is. Keményen megállott a maga álláspontján, erős érvek fegyvereivel védelmezte azt, de azért mindig ki tudta vinni magának ellenfeleinek rokonszenvét és szeretetét is. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Ezen idő alatt Gulner Gyula nem felede el szülőföldjét, otthonát, vármegyéjét, résztvevő meggyőződését, úgy mindennapi munkájában, mint küzdelmeiben akkor, amidőn a megyei élet magasabb hullámokatt vert. Egyáltalán az ő életében a kötelességteljesítés volt az az óra, amelyhez idejét alkalmazta, az volt az irányító, amelyőtől nem tért.

Midőn az új államtitkárt felköszönti, teszi ezt egyéni motívumokból is. A nemesen gondolkozó, nemesen érző szívű jóbarátot üdvözlő benne. (Élénk tetszés.) Cimborakkal, pajtásokkal találkozik az életben akárhányszor. A tenger fenekén százezrei, milliói vannak a kagylóknak, egyik csillogóbb, cifrább mint a másik, de csak ritkán akad oly kagyló, amelyben igaz gyöngy van. Ilyen ritka ember a jó barátok közt Gulner Gyula is, akinek a keblében, szívében az igaz barátság, igaz szeretetnek gyöngye lakik. Gulner Gyula államtitkár a kettős minőségében köszönti fel. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

Fazekas Kálmán vármegyei főjegyző a vármegye részéről köszönti fel Gulner Gyulát, megemlékező arról, mennyire barátja, támogatója, tanácsadója volt hosszú ideig a vármegye tisztikarának is. Magasan származó, nemes idealizmus vezette őt addig is, amíg csak a vármegye tükait ismerte. Ez a záloga annak, hogy ez az idealizmus fogja őt vezetni most is, midőn az állam választotta őt titkárává. (Élénk tetszés és éljenzés.) Ezután feszült figyelem közt

Széll Kálmán miniszterelnök szólalt fel: Milyen tisztelt uraim! Annak a megtisztelő felhívásnak, amelyvel engem a mai napon önök közé szólítottak, örömmel feleltem meg; örömmel, mert eljöttem, hogy örüljek önökkel és mert az önök öröme a mai napon az én örömem is. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Önök azzal, hogy engemet tanúnak hittak ide, hogy lássam azt a szeretetet, azt a ragaszkodást és azt a tisztet, amelyvel Gulner Gyula körülveszik, önök azzal engemet lekötöttek. Megmondom miért. Mert nemcsak lényes utlevélet adnak neki és fényes bizonyítványt állítanak ki az ő számára, de mellette is nyilatkoznak ezzel. (Perecekig tartó zajos tetszés-nyilatkozatok, éljenzés és taps.) Távol van tőlem, hogy itt most a politikai bizalomról szóljak. Mellette nyilatkoztak itt meg azért, mert barátságok, ragaszkodások és tisztetések a megnyilvánulásával megerősítik és helyesítik azt a választást, melyet én tettem akkor, midőn Gulner Gyulát a belügyminiszteriumba első munkatársamul szólítottam föl. (Élénk éljenzés.)

És ha önök kérdik, hogy mi vitt engem a választásra, nézzenek önmagukba és adjak meg maguk a választ. (Tetszés.) Mindaz, a miért önök szeretik, mindaz, amiért önök tisztelik, mindez vitt engemet is ő feléje. (Élénk tetszés és éljenzés) mindazokat a kiváló politikai és egyéni tulajdonokat ismertem fel benne, amelyeket önök itt töltött szolgálata és működése közben benne szerettél és becsültul tanultak. (Élénk éljenzés.)

De engemet, amidőn a tereben szótérek, nemcsak az öröm érzése fog el, engemet, midőn Pestvármegye terebe belepítem, a kegyeletnek egy érzése is elfogott, amelyet elhaltatni nem tudok. Ennek a teremnek a falai, mintha visszahangznának most is azoknak a nagy eszmeközvetelmeknek a hangjait, amelyek az ebród magyar nemzeti és politikai renaissance nagy idejében, 1825 óta a terem-

ben is elhangoztak. Történelmileg fontos és jelentőségteljes jelenetek játszódtak itt le és azoknak dicső emlékei azok, amelyek Pestvármegye nagy tradícióit fényvel évtizedek körül.

Nos, én a dicső tradíció emlékeitől lelkeim mélyéig áthatva, nem tudok elhaltatni egyenlőlegységet, amelyeket a nemzeti ügy körül az utolsó három negyedszázadban a tereben kifejtett eszmék emléke ajkamba hoz. (Halljuk!)

Az állam — t. uraim — a maga feladatait, azokat a nagy és széles körben mozgó bonyolult feladatokat, amelyeket az állami élet politikai, gazdasági és kulturális nagy problémái élénk tüznek, egymagában teljesíteni nem képes. Minden faktornak és különösen a társadalomnak közreműködésére, kapcsolatos és főleg egybefoglaló közreműködésére van szükség. És ha áll ez — pedig áll — mindenütt, kétszeresen áll nálunk és a mi sajátos viszonyaink között. (Ugy van!) A magyar nemzeti állam berendezését, konszolidációját és továbbá kiépítését csak annak fogja köszönni, ha a társadalomnak minden része és ennek az államnak minden faktora és — mondhatnám — a nemzeti és közélet minden atomusa arra a nagy célra közreműködik. (Élénk tetszés.) Hiszen az állam a maga szervezetében, az alkotmányos közsabadságok tündöklő garanciáiban és intézményeiben csak a formákat és kereteket állapítja meg, ugyszólván csak csillogó tartályokat alkot, amelyekbe a lényeg, a tartalmat, a gyümölcsöt csak a társadalomnak lüktetése, a társadalomnak produktív munkálkodása helyezi. (Hosszas élénk tetszés és taps.) De erre csak az a társadalom lesz képes, amely fejlődésében, minden ízében egészséges, egységes és amely minden időben erősen át van hatva ennek a nagy feladatnak az öntudatától. Ezen állami és nemzeti nagy feladat elérésére nemcsak az állami funkcionáriusoknak, hanem minden magyar embernek közre kell működnie. Ápolni pedig azt az öntudatot csak az a társadalom bírja, amelyet helyes és egészséges irányban vezetett közszellem tart ébren. (Viharos tetszés és éljenzés.) Ennek az egészséges, ennek az igazi közszellemnek leghivatottabb őrei azok, akik — és hála Istennek, ez így van — ennek az országnak és ezen nemzeti társadalomnak — és adja Isten, hogy mindig így legyen, — vezetői és vezetői maradnak ezután is: a magyar nemzeti társadalomnak az intelligenciája, amely közvetítője az állam és társadalom működésének. Ezen értelmi erőnek fókuszai a törvényhatóságok és ezért én a reformálódó megyei igazi önkormányzatának lényegét az állami adminisztrációba beilleszthetőnek tartom. (Élénk tetszés és taps.) E törvényhatóságok egyik elsőjére, amely ezt a szellemet fel fogja, ezt ápolta, ébren tartotta és fejlesztette: Pestvármegyeire emelem poharamat, kívánva, hogy a megye közönségének jövő működése méltó legyen dicső múltjának; ezt hiszem és reménylöm. (Szünni nem akaró, lelkes éljenzés, taps.)

Gróf Keglevich Gábor lelkes szavakban Gulner Gyulát üdvözlő, úgy is mint Pestvármegye egyik legkiválóbb gazdáját, ugys mint a pestvármegyei közélet egyik legnemesebb alakját.

Forster Aurél régi jogon tolmácsolja Gulner Gyula hosszú éveket át kipróbált Monor kerületi választóinak üdvözlését. Ezek a választók voltak azok, akik rövid időre megszakított politikai pályájának eljert fonalt felvenni segítették. Mellette sorakoztak, mert nemcsak a hű párteremt, hanem a tiszta jellemű férfiat, a kiváló tehetséget és jóbarátot kívánták megismerteni bizalmukkal. Arra emeli poharát, hogy az új államtitkár hosszú időn át szolgálja e kiváló tulajdonságokkal hazánkat. (Élénk éljenzés.)

Pellaagh Imre tiszti főjegyzés szintén Gulner Gyulát üdvözlő, aki alulról, pályatársai bizalmából működött felfelé és aki most magas állásából felülről lefelé is bizonyára csak az ország javára fog dolgozni. Széll Kálmánnak dicsőségére válik az a választás, amelyet megjelölt. Sok ilyen Széll lengedezzen, ugymond és tisztítsa minél tágasabb körben a levegőt. (Élénk éljenzés.)

Gulner Gyula államtitkár: A múlt évi április 30-án mult 33 esztendeje, hogy e terebe léptem először. (Élénk éljenzés és taps.) Idealt ember voltam, teljes ambícióval és teljes idealizmussal; az én szerencsém akkor az volt, uraim, hogy abban az időben olyan férfiaknak, mint Nyáry Pál, Szentkirályi, a Prónayak, a Telekioi, Károlyiak, a Földváryak és annyian meg annyian azon számos és dicső nevek viselői közül, akik ékes és aranybetűkkel írták be nevüket Pestvármegye történetébe, azoknak a közvetlen befolyása alá jöttem, mint igénytelen, egyszerű napszámosai ennek a vármegyének. Ez az, ami engemet megragadott abban az időben; és ami az én lelkemre a legizgalom, a legmaradandóbb és legnagyobb hatást és befolyást gyakorolta, az volt ezeknek a férfiaknak a működése, akik nem szolgáltak egy politikai pártot, nem követték politikájukban egy és ugyanazon célt, de egyben találtak, a hazaszeretet igaz idealizmusában. (Élénk tetszés, éljenzés és taps.) Amit én mint gyenge, tudatlan ember, majdnem fiatal gyerkőc-koromban azokból a nagy időkbel magamba szívtam és ami bennem a legizgalommal megmaradt: az az idealizmus (Élénk éljenzés), amelyhez szívósan, görőösen ragaszkodom ma is, és ragaszkodom mindhalálomig. (Hosszas, élénk éljenzés és taps.) En nem tudom, uraim, áldás ez vagy átok?! (Felkiáltások: Áldás!) Annak, akinek hite nincs és hite megingott a jobbik győzelemben és az ideálók megvalósításában, annak lehet, hogy átok; de akinek hite van a jobb-ban, a nemesebb-ben, az igazabban, amint van nekem, annak áldás marad mindig. (Hosszas élénk tetszés, éljenzés és taps.) De, uraim e helyütt nem beszélek, nem beszélhetek politikáról, a közgazgatásnak a reformjáról, mert azt a nagy gondolatot, amely engemet is vezet, még csak megköszöntőleg sem tudtam egy kidomborítani, amint azt miniszterelnökünk ő nagyméltósága az ímet tette. (Szünni nem akaró élénk felkiáltások: "Éljen Széll Kálmán! Viharos taps.) Uraim, csak egyet tessék ehhez hozzá-

Magyarország megmontójának fogja a késő utókor nevezni azt a férfit, aki Magyarország közgazgatási reformját másként hajtja végre, mint ahogy ő excellenciája itten kifejtette. (Hosszas éljenzés és taps.) Megadni az államnak, ami az állam és megadni az önkormányzatnak azt, ami az önkormányzaté. (Ugy van! Élénk éljenzés.) Ha ez áll, ha ez igaz, aminthogy igaz, akkor azt, aki ilyen értelemben fogja megcsinálni, amint azt ő excellenciája kifejtette, ahogy ő festette meg a közgazgatás jövőjének a képét, Magyarország generátorának fogja nevezni a késő utókor mindig. (Ugy van! Hosszas, élénk éljenzés.)

Széll Ignác államtitkár: Önkéntelenül ünneplés hangulat volt rajtam erő. (Halljuk!) Az e terem falait ékesítő arceképek szemlélete mély benyomást gyakorolt réám. Meglepetéssel láttam hazánk dicső múltjának nagy alakjait; mintha minden alak e vármegye dicsőséges múltjáról, az e falak közt végbemert jelenetéről, a nemzet történelmének egy-egy kimagasló mozzanatáról beszélt volna hozzám. (Tetszés és éljenzés.)

Pest vármegye azt a zászlót, amelyre a józan szabadelvűség, a haladás jelszava van írva, fenn lobogtatja és hogy a nemzeti irányt is szem előtt tartja, arról tanuskodnak azok a bőkezű áldozatok, amelyek a magyar nyelv ápolása érdekében a népnevelés oltárára évtől-évre letesz. Hogy pedig ebben a vármegyében a társadalmi, egyesületi szellem fejlesztése iránt minő élénk érzék uralkodik, arra nézve elégséges a nagyszámú közéleti hitelszövetkezetre utalni, amelyek a hitelszövetkezeti törvény mai virágzó állapotokban talált. (Élénk felkiáltások: "Éljen gróf Károlyi Sándor!") Ugy, hogy e tekintetben Pest vármegye magát a törvény előző meg. Ahhoz, hogy Pest vármegye a többi törvényhatóságok sorában a mai változott helyzethez viszonyítva oly kiváló helyet foglal el, bármint dicsőséges múlt egyenlőségében véve elégséges jogcímét nem nyújtotta. Ezt csak a magasabb szellemi prestige nyújtotta, amelynek fogva ez a nagykiterjedésű vármegye ma is nagy számban egyesületi magában a közügyek iránt odaadással viselő jó hazafiakat, mondhatnám országos kitűnőségeket. Ennek a szép vármegyének jólétére, az annak élén álló főispánra és e vármegye első tisztviselőjére emelem poharamat. (Hosszas, élénk tetszés és éljenzés.)

Wekerle Sándor: Soha sem kételkedtem én abban, hogy a mint sokat megreformáltunk, a kor igényeinek és szükségleteinek megfelelőleg meg fogjuk reformálni a vármegyei közéletet is. De sokszor kételem és aggály fogott el a tekintetben, hogy vajjon a közérület, a felmerülő közkívánalmak, különösen pedig az intéző köröknek fel fogja-e a magukat a kérdés megoldásában, mint a közűléstől valóban igényli. (Élénk helyeslés) nem fogja-e túlléni az az által megszabott határokat. És én ezt a mai napot örömmel tekintem azért, mert a vármegyei élét minden igaz barátjában elosztotta a kételem e tekintetben. Bármennyire tisztában legyünk azzal, hogy a nobile officiumok korszaka bizonyos tekintetben lejárt, hogy így intézményekkel, mai berendezésekkel nem tudjuk kielégíteni a haladó korunk igényeit: de ne feledjük azt, hogy az a talajon, a nobile officiumoknak régi termékeny talaján nem lehet sikerrel idegen plántákat nevelni. (Élénk tetszés, helyeslés és éljenzés.)

Mentük meg azokat a magvakat, amelyek csirákpekek. Tartuk meg és tisztelttel álljuk azokat a közintézményeket, azokat az érzelmeteket, azokat a szándékokat, azokat a paratlan ajándékokat, amelyek életerőssé tették a vármegyét és amelynek jövőre is annak erősségét és szilárdságát fogják biztosítani. (Élénk tetszés és helyeslés.) Ez a hazafias, megdedt közérület, melyet Gulner Gyula t. barátom emelhet, a haladás szükségleteinek felismerése és az a magasabb feltételek, az az önzetlen szolgálata a közérdeknek (ugy van), a közügynek mindenek fölül emelése és a közszolgálatnak nem egyszerű kenyerkereset, hanem oly tisztességgel tekintése, melynek teljesítésével a közérdeknek szegődünk önzetlen szolgálva (Ugy van!) ezek azok a nemes tulajdonok, melyek erősségünk voltak eddigélés és amelyek meg kell óvunk, hogy biztosított legyenek a jövőben. Ez a vármegye és ezen vármegyének tisztikára mindig klasszikus megörököje volt ezeknek a nagy érzelmeteknek. És bennünket azért töltött el igaz örömmel, mi azért tartozunk szintén köszönettel a miniszterelnöknek, hogy Gulner Gyulát választotta az ő első munkatársául, mert Gulner Gyula ebben a talajban nőtt fel. (Szünni nem akaró zajos tetszés, éljenzés és taps.) A megye tisztikár élte.

Dr. Gallovich Győző rákos-osabai lelkész mint egyszerű törvényhatósági bizottsági tag, a nép szeretetét tolmácsolja Gulner Gyula iránt. (Leikes éljenzés.)

Ezután Fazekas Kálmán főjegyző bemutatta az üdvözlő sürgönyök halmazát, amelyek nem kevesebb mint 215 község képviselőtestületétől érkeztek be.

Benczky Ferenc főispán szokása ellenére hivatali televallóját, a miniszterelnököt köszönti fel, de csak azért, mert fontos teendői közepette is időt tudott szakítani magának arra, hogy a megye e szép ünnepek közöttiezen szemtanúja lehessen és annak lenyét emelje.

Gulner Gyula lelkes szavakban köszönti fel gróf Szapáry Istvánt, Pestmegye volt főispánját mint megtévesztést annak az alkotmánytisztelő gyakorlatnak, amely a főispáni hatalmat mindig csak az egyéni kiválóság meggyőző súlyával érette. (Leikes éljenzés.)

Gróf Szapáry István hangulatos szavakban emlekező meg arról, hogy e dicső múltu megyében hivatalos működése alatt is mennyi hazafiságot tapasztalt, nemcsak a tisztikarban, hanem a közönségben is, a pestmegyei nőkre emeli poharát.

Sárkány Sámuel megemlékező azokról a nagy férfiakról, akiket Pestmegye az országnak nevelt,

Wekerle Sándorra emeli poharát. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés.)

Végre általános figyelem közt ismét **Szell Kálmán** szólal fel: Igen t. uraim! Nem tehetem, hogy ebből a körből, amelyben az itt eltöltött pár óra oly meleg és lélekemelő érzéseket kellett bennem, eltávozzam a nélkül, hogy ez érzelmeknek pár szóban kifejezést ne adjak. (Halljuk! Halljuk!)

Az első szó, amelyet bucsuzásul mondok, a mélyen érzett őszinte köszönöt szava a rokonszenvek azon megnyilvánulásáért, amellyel itt önök között találkoztam. (Viharos éljenzés.) Azt mondják, hogy a politikában, amely a célszerűségnek és mint valaha mondvá volt, az exigenciáknak tudománya, nincs helye az idealizmusnak. Én nem tehetek róla — talán az én individuális benső életemnek kiteljesítése — de az én ideális vonásait, az ideális céloknak elérését, azoknak szem előtt tartását és azokra való hűségét a nyilvános életből kiküszöbölni nem tudom és nem akarom. (Hosszantartó zajos tetszés, éljenzés és taps.) Mondják, és mondták némelyek talán gúnyképpen, hogy bennem poétikus véna is van és az itt-ott megnyilatkozók szavaiban. Hát igaz, nem tehetek róla, nem is akarok róla tenni (Zajos tetszés és éljenzés); én szeretem az érzelmeknek azt a közvetlen, meghamisítatlan megnyilvánulását, amelynek tanuja voltam ma itt Önök között. (Eljenzés.) Az engem felemelt, az rém jótékonyan hatott és én igen kedves és kitűnhetetlen emléket viszem magammal az érzelmek ez igaz megnyilvánulásának. (Leikes éljenzés.) Én pedig az emlékeket ápolni szoktam és ápolni tudom. És ezek az emlékek engem visszavisznek a kora ifjúság, a minden szép, igaz és nemes iránt lelkesedni tudó ifjúság első benyomásai közé. A közpályá keresztségét én is e teremben kaptam, amely szülő vármegyémnek meggyeterme. (Eljenzés.) És talán azt a szeretetet, azokat az érzéseket és azt a meggyőződést, amelyeknek kifejezést adtam első felszólalásomban: a megye szeretetét és az önkormányzat szeretetét, melynek igazi tartalma az állami közigazgatás rendszerével összeférő és összeegyeztethető, ezen emlékek apóliák bennem. (Zajos éljenzés.) És ez nem változik meg az idők jártával, éppoly kevéssé, a mint a természetben nem változik meg lényegében a kőzet, bármily változásokon menjen is keresztül az idők hatása folytán külső alakulásában, hanem belső magyában megtaláljuk azt a formációt és azt a lényegzet, a melyet megkaptott akkor, midőn a természet ereje megteremtette. (Élénk tetszés és éljenzés.) Ez bennem is megvan. A megyének ezt a szeretetét ápolni tudom, ápolni szeretem és ápolni fogom. (Hosszantartó, lelkes éljenzés.)

En Önök köréből kivettem egy férfit, akinek tulajdonait, akinek érdemeit méltányolták Önök és hirdették ékesszólóan és ami ennél többet jelent, igaz bensőséggel és igaz magyar szívvél. (Ugy van!) Én elviszem ezt a férfit, de nem viszem el Önöktől, csak az Önök köréből és itt hagyom azt, amit ő Önöknek ma is teljaniölt és amit Önöknek itt hagy: az ő szíve benső érzelmait, az ő hü ragaszkodását, az ő háladátságának, az ő szeretetének és az ő ragaszkodásának érzelmét. (Zajos éljenzés.) És hogy én őt így viszem el, azért egészül viszem el, és azért, mert ezt itt hagyja, viszont magával hozza a hivatalba ezeket az érzéseket és azért ő csak kétszeresen becses és kétszeresen értékes; és én csak örömmel és nagy megelégedéssel fejezhetem ki azon szerencsés választás felett, amelyet tehettem, midőn ő ő felségének ajánlatba hoztam. (Hosszas lelkes éljenzés.)

Én azt mondtam Önöknek, — és éreztem igazán, őszintén, hogy a vármegyék, a törvényhatóságok, azok között első sorban Pestvármegye, hivatalok ápolni, ébrentartani, gondozni és fejleszteni a közszolgálat, a közügyeknek előnyére és a haza szolgálatának érdekében (Ugy van!). Hát az, amit én ma tapasztaltam, engem azzal a meggyőződéssel tölt el, hogy jól prognosztikáltam és jól diagnosztikáltam. (Élénk tetszés) mert az a vármegye, amelyik önzetlenül teljesített szolgálatokat, hü ragaszkodást, tárgyilagos, objektív, nyugodt magatartást (Ugy van!) és az ország közérdekeinek felébe helyezését minden felő (Élénk helyeslés és éljenzés) így tudja megmutatni, mint ahogy ma önök érzelmek megnyilvánulásában megmutalmazták (Leikes éljenzés), az a vármegye méltó multjához és annak a vármegyének megvan a jövője.

En ezekkel a tapasztalatokkal, ezekkel az érzésekkel emelem poharamat, midőn utolsósor is azt kívánom és azt mondom: az Isten önként, Pest vármegye közönségét sokáig éntesse. (Szünni nem akaró zajos tetszés, éljenzés és taps.)

A miniszterelnök szavai mely benyomást gyakoroltak a közönségre, amely még sokáig együtt maradt. A lakoma minden tekintetben kitűnő rendezése **Kemény Kálmán** vármegyei főjegyző buzgóságát dicséri.

KÜLFÖLD.

Az osztrák Reichsrath. Ő felsége ma délben hazérkezett Berlinből Bécsbe. Az átelt örömnapokat a gond és keserűség napjai váltják fel ő felségére nézve. Holnap ül össze Bécsben újra a Reichsrath képviselőháza, hogy azonnal megkezdődjék benne az *obstrukció*, amelylyel a csehnek fenyegetőztek. Kiskirályuk, a germán nevű dr. **Herold** május 5-ikét tűzte volt ki határnapul arra, hogy „a cseh népen ejtett gyalázatot megszüntessék”, vagyis hogy újra behozzák belső ügyviteli hivatalos nyelvéül a cseh nyelvet. **A terminus letelt, az obstrukció tehát meglesz.**

A képviselőház munkaprogramja a következő öt nevezetesebb pontból áll:

1. *Nyelvtörvény bizottság* választása a nyelvtörvényjavaslatok megvitatására.
2. *A kvóta-küldöttség* megválasztása.
3. *A költségvetési provizórium.*
4. *Az investíciós javaslatok* elintézése.
5. *A bányászok munkakejét szabályozó törvényjavaslat.*

Ez öt pontozat közül kettőre nézve vagyon bejelentve a cseh obstrukció. Nem engedik megszavazni sem a költségvetési provizóriumot, sem az investíciós javaslatokat. Így határozott legáltalább a cseh-klub túlyomó többsége. **Engel** elnök azonban néhány hívével és a számára nézve kicsiny morva csoporttal (összesen mintegy huszonötöd magával a hatvanegy tagu klubból) nem igen hajlandó elősegíteni a parlamenti munkálkodás teljes megakasztását. Mi lesz az eredmény, még igen kétes. Jellemző azonban az a híresztelés, hogy dr. **Rezek** cseh miniszter biztosan beadja lemondását, mert a nyelvtörvényjavaslat dolgában nem ért egyet minisztertársaival.

Bécs, május 7.

A holnapi nap elsődrendű kritikus napnak ígérkezik a belpolitika történetében: holnap nyílik meg a parlament új ülészaka. A csehek nagy akcióra készülnek. Az egyik verzió szerint már holnap meg fogják üzenni a végsőkre is kész obstrukciót, más verzió pedig arról szól, hogy holnap az utolsó pillanatban fogják elhatározni, mitévők legyenek. Állítólag abban bízhatnak a csehek, hogy **Koerber** az utolsó pillanatban messzemenő engedményekre lesz hajlandó. Annyi bizonyos, hogy ez az ülészak nagyon rövid lesz. Késő este azt beszélték, hogy a **Koerber-kabinet** részleges *kormányválság* jegyében lép az új ülészak elé. Ugy látszik, mégis igaz, hogy **Rezek** miniszter lemond, noha ezt a hírt már egyezzer megcáfolták. A miniszterelnököt késő este kihallgatáson fogadta az uralkodó. Állítólag **Rezek lemondásáról** volt szó az audiencián.

Bécs, május 7.

A *Wiener Abendpost* megcáfolja a lapoknak azt a híresztelést, hogy **Rezek** cseh miniszter lemond tőrőjáról.

A berlini napok.

Budapest, május 7.

Királyunk ma dél óta már osztrák fővárosában van, ahonnan néhány nap mulva Budapestre jön, hogy hozzánk is elhozza azokat a mély benyomásokat, amelyeket Berlinben mint Magyarország apostoli királya is szerzett. A német birodalom fővárosában váltott nagyfontosságú beszédekből még alább is közlünk kettőt, amelyeket **Vilmos császár** és a mi királyunk a tegnapi udvari ebéden mondtak és amelyek méltó befefejezői azoknak a világraszóló nyilatkozatoknak, amelyek a berlini fényes napok alatt a fejedelmi ajkáról elhangzottak. Királyunk alattvalóinak, mint hírlík, nemsokára alkalmuk lesz viszonzni mindazt a tiszteletet, hódolatot és kedvességet, a mivel ő felségét Berlin lakossága lépten-nyomon elhalmozta. Junius végén vagy július elején **Vilmos császár** Bécsbe érkezik, hogy ő felsége látogatását viszonzza. Ha ez a hír valóra válik, a berlini napok itt ismétlődni fognak, ha fény és pompa dolgában nem is — hiszen az alkalom nem olyan — de az őszinte lelkesedés és szeretet nyilvánulásában mindenesetre.

A *Bud. Tud.*-nak jelentik Berlinből:

Itteni lapoknak az a közlése, mintha tegnap, miatt a német császár és császárné és a császári ház tagjai a szerencsekivánatokat fogadták, **Ferenc József** ő felsége a trónemlékvény jobb oldalán állott volna, téves. **Ferenc József** ő felsége az egyházi szertartás után kíséretével együtt rögtön lakosztályába vonult és így a gratulációk alkalmával jelen lehetett.

Ferenc József ő felsége itteni tartózkodása alatt **gróf Goluchowski** közös külügyminiszter és **gróf Bülow** államtitkár között, valamint **bárá Beck** tábornok, a vezérkar főnöke és **Schlieffen** tábornok közt több ízben beható értekezés folyt. Ő felsége szombatn délután külön kihallgatáson fogadta **Hohenlohe** herceg birodalmi kancellárt.

Ő felsége tegnap délután, a diszebed előtt, előbb az itt akkreditált nagyköveteket, majd a diplomáciai kar többi részét fogadta, melynek tagjait **Szögyény-Marich** László nagykövet mutatta be az uralkodónak. Azután a német szövetség-tanácsot fogadta ő felsége, melynek közel husz

tagja van, akiket herceg **Hohenlohe** birodalmi kancellár mutatott be uralkodóknak. Ő felsége a szövetség-tanács mindegyik tagját megszállással tüntette ki s a társalgás oly közvetlenséggel folyt, hogy a szövetség-tanács tagjai valóságban el voltak ragadtatva.

Tegnap a pályaudvaron a bucsu alkalmával az összes német hercegek, akik az osztrák-magyar hadseregben is viselnek állást, osztrák-magyar egyenruhában jelentek meg.

Ő felsége az udvari váróteremben bucsuzott el **Szögyény-Marich** nagykövettől és nejétől, akiknek újból megköszöntö azokat a kellemes órákat, amelyek a nagykövetségen töltött.

(A tegnapi köszöntők.)

Vilmos császár a tegnapi udvari ebéden így köszöntötte fejedelmi vendégeit:

A mélyen megindult atyai szív szőlőnközében ebben a pillanatban és a legbensőbb hálával eltelve arra kéri önöket, fogadják önök vagy szüvevényük legszűkebb közönetemet azért, hogy ide jöttek megünnepelni velünk ezt az ünnepet. Felségek megjelölése és annyi rokon kiküldése az európai szüvevények részéről elsődrendű világtörténelmi momentumot teremtett egy egyszerű családi ünnepből. Nem merem ezt a hódolatot mint nekem szólót tekinteni, ámde azt hiszem, azt következethetem belőle, hogy ezzel a közös ünnepel ma Európa valamennyi állama elismeri velünk, hogy a német birodalom és Poroszország ama politika következtében, amelyet követtünk, mindenkivel békeességben és barátságban élhet. De szeretném benne a jövőre nézve is azoknak a közös kapcsolatoknak a kifejezését látni, amelyek Európa valamennyi uralkodóházát összefűzik s amelyek ugyanazon az alapon nyugsznak, melyen a mi házuk felépült: a hagyományon. Miiben áll ez? — már elmondattam ma a templomban: a néprét és hazáért való buzgó, komoly munkában, a fokozatos építésben, az uralkodó és nép örömeinek és bajának közös elviselésében. És ennek elődeim vetették meg alapját az Isten által kijelölt feladataik tudatában. Az Istenrendelte feladatunk ez a tudata épp úgy hatja át az uralkodók és fejedelmek mindegyikét, mint bennünket. Poharamat a felségek egészségére, a szüvevénynek, valamint valamennyi ma itt lévő drága rokon egészségére emelem, azzal a kívánsággal, hogy nekik is meglegyen munkájukban, kinek-kinek a maga része szerint, az az elégtételük, hogy érzik, hogy népük és hazájuk hálás irántuk munkájukért, mint irántam az enyém. Az itt jelenlévő és képviselt szüvevények és fejedelmek egészségére ürítem poharamat.

A német császár után **Ferenc József** király üdvözölte a német trónörököszt ezzel a beszéddel:

Midőn poharamat kedves keresztfiam, a trónörökös egészségére emelem, aki ma lépi át a nagykorúság küszöbét, mindenkéültszükségét érzem annak, hogy nekem kedves szüleinek ezen az örömnépen legbensőbb szerencsekivánataimat fejezzem ki. Maradjon meg a szülei szeretet még sokáig a nemes herceg számára. Érje el azt, hogy ifju erejének csirái szerencsésen kifejlődjenek s komoly munkában, de friss bátorsággal és istenbe vetett bizalommal képezze ki magát arra a magas és nehéz hivatásra, amely reá vár. Nagyon örülök, hogy a nyilvános életbe való belépésüket itt üdvözölhetem. Szerencsés előjelet látok ebben arra, hogy az elődök egyetértése és hűsége tovább fog élni a jövőendő nemzedékekben. Isten áldja és óvja a trónörököszt.

(Üdvözlét a templomban.)

Berlin, május 7.

A *Germania* jelenti: **Mikor Ferenc József** császár és király ő felsége tegnap reggel a százsz királylyal a Hedvig-templomba érkezett, belépésekor **Köpp** bibornok-hetemplopók a következő szavakkal üdvözölte:

Császári és apostoli királyi felségem ma olyan templomba lép, amelyhez a habsburgi császári ház nagylelkű bőkezűségével és a hitfelek egyházi szükségleteiről való gondoskodásában számos kövel járult hozzá. E ház áldása mindig a felséges császári házra száll és ma is felségedre fog áradni a szent áldozat malasztja, amelyet most felségédért bemutatni készülök. Imádságunk és fohászunkodásunk: Szent József oltalma, akinek védőünnepét a mai misével ünnepli, lebegjen mindenkor felséges védencének, felségednek személye és uralkodói kötelességei, uralkodói gondjai fölött!

Ő felsége megköszönte a bibornoknak, hogy személyesen jött el bemutatni a szent áldozatot, azután pedig a bibornok kíséretében helyére

ment. A szász királynak ő felsége mellett készítették helyet imazsmolylyal. Az olasz trónörökös is jelen volt a misén.

(A király a fölesketésén.)

Berlin, május 7.

A tegnapi nagy ünnepségnek egy-egy részlete sokáig emlékeztetés lesz azok előtt, akik tanúi lehettek. A trónörökös, mikor az esküt felolvasták előtte, erős, csengő hangon ismételt minden egyes szóttagot.

— Isten engem úgy segéljen! Ezek voltak utolsó szavai, mire édesatyja, Vilmos császár oda-sietett és mély meghatótsággal csókolta meg háromszor az orcáját. A trónörökös pedig hirtelen lehajolt apja kezéhez és hővel csókolta meg.

Ferenc József király ez emlékeztetés pillanatában ott áll Augustea Viktória császárné, az anya mellett, és szeme harmatosá lett. Talán arra a két halottra gondolt, akit ő és népei elvesztettek: egy ifjú trónörökösre és egy anyára...

(A nagykövetségen.)

Berlin, május 7.

Az osztrák-magyar nagykövetségen harmadfél órát töltött ő felsége, mint Szögyény-Marich Lászlónak és nejének a vendége, kik finom izlésűekkel páratlanul pompásá tették ez alkalomra a Moltkestrassén díszelő palotát. Mellettek voltak leányai: gróf Somssichné, Mariska és Celly. Vendégeikül megjelentek: Lipót bajor herceg, Kopp hercegpüspök, Fürstenberg herceg és hercegné, Eulenburg, Salm és Dietrich hercegek, Ratibor hercegné, gróf Goluchowski külügyminiszter és mások.

Szögyény-Marich László és neje a léposó alján fogadták a fél kettőkor érkezett királyt, ki kezét nyújtott Szögyénynek és a jelenlevő hölgyek bemutatása után fölvezette Szögyényt a léposón.

— Most vagyok először ebben a szép házban, — jegyezte meg ő felsége.

A dejeuner hét fogásból állott. Ő felsége élénken társalgott szomszédjával s azt mondta a többi közt, hogy egészséges tekintetében is rendkívül jól érzi magát Berlinben.

Azután, ¼ órák fogadta ő felsége a nagykövetség és a főkonzulság személyzetét s utána az osztrák-magyar kolóniát, miközben rendkívüli kegyeséget tanúsított. Be sem várva, hogy beszédet intézzenek hozzá, így szolt:

Rendkívül örvendek, hogy itt láthatom az urakat. Önök ezzel racszakodás és hazafias érzületet tanúsítanak. Tudom, hogy hazafiságuk a szűkölködő honfitársak iránt való humanizmus gyakorlásában nyilvánul és szintén örvendek, hogy az osztrákok és a magyarok a mostani ünnepnapokban is oly melegen vesznek részt. Fogadják ezért elismerésemet.

Következett most a huszonhat küldöttségi tag bemutatása. A segítő-egyesület alelnöke, Holtscher, biztosította ő felségét Berlinben lakó alattvalóinak szeretetéről és hűségéről.

A küldöttség egyik tagjától azt kérdezte a király:

— Magyarországon született?
— Erdélyben, felség, volt rá a válasz.
— Tehát Magyarországon, oktatta ki ő felsége határozott hangon az illetőt.

Krausz Bernátnak, a Magyar Egyesület elnökének azt mondta ő felsége:

— Tudom, hogy a Magyar Egyesület igen szép tevékenységet fejt ki.
A cseh egyesület elnökével csehül beszélt a király. Grünfeld cellistától azt kérdezte:

— Nem testvére ön Grünfeld Alfréd zongoraművésznék? Mire amag igenle felelt.
Laudenburg szinigazgatótól azt kérdezte ő felsége, hogy hány színház van Berlinben.

— Huszonhárom, felség, és honfitársaink alkotják a berlini művészlégéit.
Dr. Landautól a Börsencourir szerkesztőjétől azt kérdezte ő felsége, hogy micsoda lapot szerkeszt és hol született. Hosszasabban beszélt azután Kossak csataképfestővel, aki külön menu-lapot festett volt ő felsége számára.

Miután a küldöttséget kegyes szavakkal elbocsátotta, ő felsége még félórát időzött el a hölgyek társaságában s azután nyájában bucsuzott el a Szögyény-pártól, megköszönve a szives veudéglátást.

(A hármas fegyverbarátság.)

Berlin, május 7.

Az esti lapok jelentése szerint gróf Schlieffen-nél, a német vezérkar főnökénél, báró Beck

táborszernagy, az osztrák-magyar hadsereg vezérkar főnöke tiszteletére ebéd volt, amelyen gróf Schlieffen pohárköszöntőt mondott az osztrák-magyar hadseregnek. Kiemelte ebben, hogy az osztrák-magyar és a német hadsereg hisztorikusává vált fegyverbarátságát legfőbb hadurak bensei barátsága még szorosabbra fűzte és ha belátható időben nem is kell tartani háborus bonyodalmaktól, mégis szilárd meggyőződése, hogy adott esetben ez a fegyverbarátság fényesen kiállja a próbát. Poharát az osztrák-magyar hadseregre emeli.

Erre báró Beck táborszernagy emelkedett szólásra és teljes hozzájárulását jelentette ki az épp elhangzott nyilatkozatokhoz. De annyiban ki akarja szélesíteni az igen tisztelt előtte szóló eszmémet, hogy a fegyverbarátság bensejébe a vitéz olasz hadseregei is belevonja. Poharát a német hadseregre őríti.

Gróf Schlieffen erre még egyszer felszólt és nagyérdemű vendégét, báró Beck táborszernagyot éltette.

(A király hazaérkezése.)

Bécs, május 7.

A király ma délután egy óra husz percek körülön udvari vonattal ide visszaérkezett. Ő felségével a kíséret is megjött gróf Goluchowski külügyminiszterrel és báró Beck táborszernaggyal együtt. Hivatalos fogadás nem volt. Az állomás előtt összegyűlt nagy néptömeg lelkesedéssel fogadta a királyt, aki a pályaudvartól Schönbrunnba hajtatott.

A király pénteken e hó 11-ikén Budapestre jön.

(Vilmos császár Bécsben.)

Bécs, május 7.

A Neue Freie Presse berlini értesülése szerint Vilmos császár királyunk látogatását június hó végén vagy július elején Bécsben viszonzni fogja.

(Kütfutások.)

Berlin, május 7.

Vilmos császár tegnap az operai díszelőadás után személyesen nyújtotta át Fürstenberg hercegnék a fekete sasrend nagykeresztjét. Gróf Walderszet tábornagygyá nevezte ki a német császár, báró Beck táborszernagynak, az osztrák-magyar közös hadsereg vezérkari főnökének pedig márvány mellszobrát ajándékozta. Ugyanilyen ajándékot kapott gróf Paar lovassági tábornok is.

Szögyény-Marich László nagykövetség Vilmos császár megígérte, hogy egy festőművész által lefesteti magát s a képet neki ajándékozza.

(Crispi üdvözlése.)

Berlin, május 7.

A Wolff-ügynökségnek azt jelentik Nápolyból, hogy Crispi a trónörökös nagykorúsítása alkalmából táviratilag gratulált Vilmos császárnak.

A háború.

Budapest, május 7.

A haditörténelem temérdek sok példát jegyzett fel arról, hogy a leghősiesebb seregek is végtére kénytelenek meghajolni az ellenség túlerője előtt. A boerok szabadságharcában is közelgnek az ideje. A szabadságért küzdő nép már nem sokáig állhat ellent a számrá nézve sokkalta hatalmasabb angol haderőnek.

Ma arról jöttek jelentések, hogy az egész vonalon kezdenek felülkerekedni az angolok. Mafekinget felszabadították s a boerok megadták magukat az egyik jelentés szerint, másrésztől azonban Mafeking felszabadítását megcáfolják. A Vet völgyében is gyilkos harc folyt: Vinburgtól nyugatra Pole-Carew hadosztálya támadta meg a boer sereget, amely a pusztító ágyutűzet órákig állotta. Kelet felől pedig Hamilton tábornok serege nyomult előre a város ellen. Késő éjjelig tartott az ütközet mind a két helyen s azzal végződött, hogy az angol sereg zöme átkelt a Vet folyón s szétszórta a kis boer hadat és ugyanakkor Hamilton bevette Vinburgot. A harmadik vereséget Taba Nehu táján szenvedték a boerok. Most már nem lesz nehéz az angol hadoszlopoknak egyesülnök.

Mai távirataink a következők:

(Mafeking fölszabadítása.)

London, május 7.

A Daily Mailnek jelentik Laurezo-Marquez-ből boer forrásból:

Az angolok felszabadították Mafekinget. Lemmer

boer parancsnok, akit az angolok megkerültek, háromezer emberrel megadta magát.

London, május 7.

Boer részről terjesztett hírek szerint Mafeking felszabadítása már befejezett tény. Ugyane forrásból származó értesülés szerint Lemmer boer hadvezért 3000 társával együtt Wenterstream vidékén foglyul ejtették az angolok.

London, május 7.

Bizonyosnak látszik, hogy lord Hunter tábornok nemcsak Mafeking felszabadítására kapott utasítást, hanem a Vaal-folyam mentén seregével felfelé haladva Roberts jobb szárnyát fogja megerősíteni.

London, május 7.

Mint a Reuter-ügynökség jelenti, az a külföldön elterjedt hír, hogy Mafekinget felszabadították, nem érdemel hitet.

(Harcok.)

London, május 7.

Warrentonból jelenti egy tegnap földolt távirat: Barton tábornok tegnap kemény harcot vívott, amely délelőtt kilenc órától délután négy óráig tartott. A gyalogság több ízben az ellenség közvetlen közelébe ért.

A boerok csak akkor vonultak vissza, mikor már majdnem el voltak vágva. Az angolok vesztesége 5 halott, 25 sebesült volt. A boerok 3 halottat hagytak a csatatéren. Az angolok sok boert fogtak el.

A Daily Express azt jelenti Warrentonból, hogy Bartonnal tegnap négyezer boer állott szemben.

London, május 7.

A Reuter-ügynökség jelenti Taba-Nehuból 5-iki kelettel:

Kunde hadoszlopa üldözöbe vette s elérte a boerokat. Heves agyuzás után a boerok kénytelenek voltak visszavonulni arról a kopjáról, amelyet előbb elfoglaltak.

London, május 7.

A Reuter-ügynökségnek táviratozzák Vetrivertől, hogy Hutton csapatainak két őrjárata az éj-jel Smaldeel mellett levegőbe röpítette a vasutat.

(Átkelés a Vet folyón.)

London, május 6.

Lord Roberts táviratozza e hó 5-éről:

Ma a Vet folyó partjától három mérföldnyire jutottam. A boerok nagy számban megszállva tartják a folyó tulsó partját. Az ellenséget három óráig tartó ágyutűzéssel támadtuk meg, az átkelést azonban nem tudtuk kierősíteni. E közben lovasított gyalogság Hutton vezérlete alatt megkerülte az ellenség jobb szárnyát és átkelt a folyón. Hamilton hadoszlopa tegnap megakadályozta a két boer hadoszlop egyesülését. A lovasosság rohamot intézett a boerok ellen, akik futásnak eredtek és kénytelenek voltak halottjaikat és sebesültjeiket cserben hagyni. Barton dandára ma Ruidan közelében harcra koveredett és elűzte a boerokat hadállásaikból.

London, május 7.

Hutton az ellenség sűrű ágyú-és puskatűzése közepette kelt át a Vet folyón. Lord Roberts táviratában mégis azt a reményét fejezi ki, hogy az angolok veszteségei nem súlyosak.

Mialatt Jan Hamilton pénteken a Household-lovaság egy szakaszának, a 12. Lancier-ezrednek és a Kitchener-lovascsapatnak jól végrehajtott hadmozdulata által megakadályozta a két boer kommandó egyesülését és súlyos veszteségeket okozott, Macdonald dandára az ágyuk fedezete alatt kiűzte az ellenséget jobboldali hadállásából. Ebben a harcban különösen Black Watch ezrede tűntette ki magát. Hamilton tábornok tegnap átkelt a kis Vet folyón. A boeroknak, akik tegnap Ruidantól északra 2 mérföldnyire Barton dandarával szemben állottak, négy angol mérföldre nyúló erős hadállásuk volt. Barton csapatai kitűnően nyomultak előre és egymás után foglalták el a hegyhákat.

London, május 7.

A Reuter-ügynökség jelenti Smaldeelből mai kelettel:

Roberts serege a Vet folyótól idáig nem bukkant ellentállásra. A boeroknak a nyugati szárnyon 40 halottjuk volt. Az ellenség utóvédje

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percnire Payerbachtól. Reichenau. Tülfűtés: Dr. K. Fried. Gyönyörű, napos, szélitől óvott fekvésben, 600 m. mag. a tenger szine fölött. Teljes vizgyógyintézet. — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz. Prospektussal és ártárlással szolgál az igazgatóság.

néhány kopje mögött maradt 10 mérföldnyi távolságban. Smaldeelben az angolok sok vasúti szert, takarmányt és gabonát találtak. A Zand folyó hidját állítólag elpusztították.

London, május 7.

Lord Roberts jelenti Smaldeel-Junctionból tegnap délutáni kelettel:

Ma reggel átkeltünk a Vet folyón és most Smaldeel mellett táborozunk. Az ellenség teljes haderejével visszavonult a Zand-folyó és Kroonstad felé. A megkerülő hadmozdulat, amelyet a lovasított gyalogság tegnap végrehajtott, fényes volt. Egy ágyút elfoglaltunk és 25 boert elfogtunk. A mi részünkrol 15 ember sebesült meg és egy elesett. Három ember eltűnt.

(Vinburg elfoglalása.)

London, május 7.

A Renter-ügynökség jelenti Vetrivverből:

Pole-Carew hadosztálya érintkezésbe jutott a boerokkal, akik a küzdelem és a folyót megszállva tartották. Délután egy óraker az ellenség hat ágyút állított föl. Erre heves ágyúharc keletkezett, a melynek kezdetén a boerok még több ágyút állítottak föl az angolok jobb szárnya ellen. Az angolok két boer ágyút elnémitottak, de az est beálltáig még eldördült néhány lövés. Időközben Hotton tábornokot kiküldötték, hogy a folyón fölfelé, kissé tovább keletre átkeljen egy gázlón, a melyet a boerok két tábori ágyúval, egy Maxim-ágyúval és egy tarrakkal védtek. Az ellenség egy ideig a Maxim-ágyúval pászta az angol tűzvonalat, de az angol Maxim-ágyúk és tarrakkok előrenyomultak s elkergették a folyó mellől az ellenséget, amely hátrálás közben borzasztó tűzbe került. Később az összes angol csapatok átkeltek a folyón s jobb szárnyát fenyegették az ellenségnek, amely körülbelül ugyanakkor kaphatta azt a hírt, hogy Hamilton tábornok bevette Vynburgot. Ma reggel kiderült, hogy boer sereg az éj folyamán elmenekült. Hotton egy Maxim-ágyút vitt el és tizenöt boert ejtett fogságba.

(A boerok alkonya.)

London, május 7.

Allen svéd katonai attasé, aki a boer táborban figyelemmel kíséri a háborút, fölkereste Krüger elnököt, aki a következőket mondta neki:

— Mit tehetünk mi szegény boerok? Kétszáz ezer angol van velünk szemben, mi alig harmincezer emberrel rendelkezünk.

A boerok, így folytatja a svéd attasé, mindent elvesztettek, de a becsületüket nem, és utolsó csepp vérükig tovább fognak harcolni.

Brüsszel, május 7.

Pretóriából érkező jelentések szerint a boerok helyzete egész Oranjenban válságos. Nagyon félő, hogy Botha Cronjenak a sorsára jut, mert nem elég korán kezdte a visszavonulást Kroonstad felé. De nemcsak Bothát, hanem a többi boer vezért is az a veszedelem fenyegeti, hogy az angolok körülkerítik.

Pretóriában nagy a csüggedés. Állítólag már most kimondotta a kormány, hogy Lindenburgot teszi meg fővárossá, azert Pretória tarthatatlan.

A johannesburgi arzenál felrobbanásakor sokkal többen haltak meg, semmint az első jelentések mondták. A halottak száma 105, a sebesülteké 150. Tizenhét ház rombadőlt.

HIREK.

Mayer.

Ne boncoljanak fel, szabad akaratomból tettem. E sanyaru életet tovább nem vihetem. Tartoznak és nem fizetnek. Bocsa-sanak meg.

Mayer,
Csengery-utca 86.

Szegény Mayer! Halálba kergették az adósai. És micsoda csunya halálba. A pince-műhely közepén fölakasztotta magát a szegény Mayer és olyan száználma lehetett szegény, amikor rátörték az ajtót, mint valami adós, akit halálba kergetnek a hitelezői. Mert sokkal több az ilyen, mint a Mayer. Mayer egyszerűen unikum. Nem jelent semmit, mint ahogy az üstökös megjelenése se azt jelenti, hogy most már megváltozik a csillagjárás rendje. Nehogy elbizáskodjanak az adósok, hogy: ime, ők is hatalom már s nehogy ugy

csinálódjék meg némely modern drámákban a tragikum ezután, hogy a hős hitelező és nem adós. Még nagyon sok Mayernek kellene sorjában, rendszeresen elkövetkeznie ahhoz, hogy megrikkasson a szegény hitelezők gyászos keserves helyzete, amiből egy út vezet kifelé csupán, a halál. Mayer az első, aki azért halt meg, mert hitelező volt — és az utolsó is. Ezután is az adós lesz az, aki a Dunának rohan kétségbeesésében vagy lyukat üt a fején egy golyóval. S ha itt-ott majd egy-egy kivételes Mayer is belepusztul a plusz és minusz kavargásába, az csak azt jelenti, hogy Mayer tulajdonképpen adósnak született.

Bármennyire kínálkozik is az eset arra, hogy az ember egy kicsit kicsinuskodja magát fölötte, inkább csak azt látom benne, hogy beteg ez a piac nagyon. A dolog rendje az volna, hogy csak az hitelezzen, a kinek van miből és csak annyi hitelt vegyen igénybe mindenki, a mennyivel elbir banni az anyagi képessége. Azonban nem ez a helyzet. A szegény Mayernek is hitelezni kellett, pedig nem volt tőkés s a kiknek hitelezett, olyan nagy mértékben használták ki a kénytelenségét, a mivel nem tudtak megbirkózni. S a kis ember, a szegény Mayer egy ideig futott a pénze után, aztán elfáradt és meghalt. Durva nagy hullámok a hátukra kapják a szegény ember sajkáját s falhoz verik. Összetörik az ekzisztencia, megfullad az ember. Azt hiszem, hogy a szegény Mayer szomorú vége nagyon magasan kezdődik, a lustrálalkozásoknál, amelyek szászámra építik a házat hitelbe, téglát, meszet, munkát vesznek hitelbe, tisztára annak a jó reménységnek a fejében, hogy majd ad az isten szerencsét — s aztán ha nem sikerült a lutri, megbuknak. Magukkal rántják a nagyvállalkozót, az meg a kis mayereket, a szédelés pedig vígan folyik tovább.

S itt van a szegény betonban dolgozó Mayer halálának a kulesa. Tudniillik kétféle adós van ugy nagyjában. Szegény, idő előtt megderesedett fejű, gondba borult népek, akik szorongva veszik igénybe a kölcsönt vagy a hitelt s aztán — ha török, ha szakad — ha az utolsó kabát vagy a jeggyűrű is meg a zálogházba, de fizetnek. Nem pontosan, bevárják az ítéletet is, a végrehajtót is — de biztos a hitelező pénze. A másik adós a gummikereken járó, a nagystilű. Ez a veszedelmes. S a törvény is valahogy olyan furán van megcsinálva, hogy ezek ellen nem védelmezi meg a mayereket. Ha kibukik a hintóból közülök egy-egy, éppen csak az orrát tőri be. Az lesz, ami eddig volt, szegény ember, de hasra esik mögötte ezer kis ekzisztencia ugy, hogy föl se kel többé.

Csendes részvét és valami olyan okos törvény kéretik, amibe belekapaszkodhassék a szegény Mayer, ha a gummikereken járók ellopják tőle a munkát meg a betont.

(Th.)

Budapest, május 7.

— EUDAPESTI NAPLÓ. Április 30-án új előfizető és nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról csejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Dr. Kelen István, a Budapesti Újságírók Egyesületének orvosa, rendelőorvosi működését Karisbadban (Stadt Athen, Kreuzgasse) megkezdte.

— Vadászatok Kiszjenőn. Kiszjenőről írják, hogy az orleansi herceg és József Ágost főherceg napnap után vadásznak József főherceg erdeiben. A vadászatok rendszerint hajnali három óraker kezdődnek s ilyenkor éjfélt után két óraker már minden férfi talpon van. A vadászat délelőtt tíz óráig tart, amikor villásreggelire jönnek össze a kastély ebédlőjében. Eddig a somosi, ágyai, gyarmati és feseti erdőben vadásztak a fejedelmi vendégek, még pedig fényes eredménnyel, amennyiben már eddig is huszonhárom ózbak került terítékre. A hercegi vendégek ma estig maradtak Kiszjenőn. azután Fülöp herceg és

neje Budapestre utaznak, József Ágost főherceg és neje Augusta főhercegnasszony pedig Alesutra. Az orleansi herceg nevenapján ünnepi lakoma volt a kastélyban, de csak szűk családi körben. Fülöp herceg ebből az alkalomból a világ minden részéből kapott üdvözlő süngönyöket.

— A cárné nevenapja. Pétervártól jelentik, hogy Alexandra Feodorovna cárné mai nevenapján az egész város fellobogoztát. Valamennyi templomban harangzúg és ágyudörgés mellett ünnepi istentisztelet volt. Az Iszak templomban tartott istentiszteleten jelen voltak az ott időző nagyhercegek és főbb méltóságok. Tegnap este a város gyönyörűen ki volt világítva. A cári pár tegnap este utazott Moszkvából Pétervárra.

— Glük Frigyes aranyérme. Az Országos Iparegyesület igazgatósága az egyesület arany díszérmét, amelyet kiváló ipari érdemek jutalmazására szokott fordítani, a tegnapi gróf Zichy Jenő elnöklettel tartott ülésen egyhangulag Glük Frigyesnek ítélte meg, a magyar szálloda- és vendéglősiipar színvonalának emelése és az szakbeli tanoncoktatás fejlesztése körül szerzett kiváló érdemekért. Az érem ünnepélyes átnyújtása az egyesületnek május 20-iki közgyűlésén történik.

— Tíz új hivatal. A főváros tudni akarja, hogy kinek hány ökre, lova, szamara, kutyája, szóval hasznos házi állatja van. A tanács tehát szokott előrelátásával szabályrendeletet csinált a hasznos háziállatok nyilvántartásáról, elvitte a közgyűlés elé, az elfogadta, elküldték a belügy-miniszterhez, az jóváhagyta — s most végre kellene hajtani. Ezzel a kerületi előjárók vannak megbízva s átment a rendelet minden forumon, éppen csak az előjáróknak nem mutatták meg, hogy mi van benne. Ma aztán megkapták a meglepetést s miután alaposan megbeszélétek a dolgot, fölirtak a tanácsoshoz, hogy nagyon szép alkotás a szabályrendelet, csak hogy ember kell hozzá, aki elbrájljon vele. Nekik nincs ilyen emberük. Tehát egy-egy új állást kell kreálni minden kerületben. Akinek van valakije hivatal nélkül, most könnyen beviheti a fővárosba. Csak sietni kell.

— Gyertyánfy-alapítvány. A Gyertyánfy ünnep a Paedagogium dísztermében lesz május 24-ikén s a program főpontját a Stelka Gyula festete arckép leleplezése teszi. A nagyszámú tanítványok nevében küldöttség hivat meg az ünnepeltet tegnap. Gyertyánfy meghatoltan köszönte meg a tanítványok szeretetének megnyilatkozását, de sajnálattal kijelentette, hogy magán az ünnepen főként egészségi okokból nem jelenhetik meg. Boldoggá teszi őt a megemlékezés, de a személyes ünnepeltetének különben sem barátja. Maga helyett elküldi azonban az ünnepről viszont ő is a volt tanítványait iránt való szeretetének tenjefeül azt a kötelező kijelentését, hogy a jelen alkalomból egy körülbelül évi 850 korona kamatot biztosító huszezer koronából álló alapítványt fog tenni, oly célból, hogy a tőke kamatait mindig pedagógiumi tanítványainak valamelyik fiugyerméke élvezze felsőbb tanulmányainak befejezéséig. Ez alapítvány jogérvérete, ha azt egykori tanítványai már többé igénybe nem vehetik, az országos tanítóképzőintézeti és polgári iskolai tanári egyesületre száll.

— Építő iparosok kongresszusa. Az építőiparosok országos kongresszusa június 3-án és 4-én lesz Budapestben az újarosbaza dísztermében. A kongresszus diszelnökségére Márkus József főpolgármestert, Halmos János polgármestert és Ráth Károly Károly kir tanácsost kérte fel a végrehajtott bizottság, akik szivesen el is fogadták a tisztelet. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter megígérte, hogy egy miniszteri tanácsost küld ki a kongresszusra. A végrehajtott-bizottság ma este ülést tartott Szabó János elnöklettel. A bizottság napokint délután ülést tart az Építőmesterek Egyesületében (Ferenciek-bazara II. emelet), ahol a kongresszusra vonatkozó mindennemű felvilágosítással is szolgál.

— Tisza Kálmán Nagyváradon. Tisza Kálmán ma, mint tudósítónk jelenti, feleségével Gesztről Nagyváradra érkezett legifjabb fiának a látogatására, aki az ott állomásozó huszárezredben szolgál. A vonatonál Hlatky Endre, a szabadelvű párt elnöke fogadta.

— Alpolgármester-választás Pöszonyban. Pöszonyból táviratozzák: A mai városi közgyűlésen az alpolgármesterválasztás volt a napirenden. A gyűlésen báró Fay főispán elnökölt. Két jelölt volt: Andrassy Aurél főjegyző és Kumlik Tódor tanácsos. Kumlikot 94 szavazattal választották meg. Andrassy 80 szavazata ellenében alpolgármesternek.

— Jubiláris egyházi ünnep. Karlócáról táviratozzák: A metropolita tízeves jubileuma alkalmából az ünnepi istentiszteletet a három legfőatalabb püspök Graucs, Bogdanovics és Sevis fényes segédlettel celebrálta. Az istentisztelet után a jelen voltak Brankovics metropolitával élükön a főtérre vonultak, ahol az új theologiai szeminárium alapkövének bemutatása után a patriarka megtette a szokásos kalapácsütéseket. Vucskovics János, a szeminárium rektora lelkes szavakkal mondott köszönetet a patriarkának, aki saját pénzen építteti fel az új szemináriumot.

— Egy tót problémája. Igazság szerint három tótlról van szó. A három közül az egyikkel az történt, hogy megőrült, még pedig közveszélyesen. Ekkor aztán az adminisztráció kiállított neki egy orvosi bizonyítványt, hogy közveszélyesen őrlt s ennél fogva valamelyik állami tébolydába okvetlenül fölveendő. Adott tehát az adminisztráció mellé a kísérő két másik tótlat s így felszerelve felküldötte Budapestre. A három tót megérkezett s különböző kalandok után beállított a Szent-János kórházba, ahol a két egészséges tót hiány nélkül át akarta adni a beteg tótlat. De nem vették fel. A kórházban azt mondták, hogy belügyminiszteri engedély nélkül nem vehetik fel az őrlt.

Ott állt tehát a három tót s kettő közülök nem tudta, hogy mit csináljon.

— Vigyük vissza! — mondta az egyik. De ehhez hiányzott az utköltés.

— Hagyjuk itt! mondta a másik. De ehhez hiányzott a belügyminiszteri engedély.

A harmadik tót semmit se mondott, csak ütni próbált. Ez a végsőkig feszítette a kísérlet agyát s végre sikerült is kisütniök, hogy legjobb lesz a parlamentbe menniök. Ott van az ő követük, Klobusitzky János, aki majd csak tanácsot valamin. S ma reggel oda is jött a három tót a Sándor-utca, a képviselőház kapuja elé, de hiába kérdezősködött Klobusitzky után, mert az ma nem jött be a t. Házba. Kétségbe is esett kettő a három tót közül. A harmadik azzal se törődött, csak motyogott valamit tótlat.

— Mit tegyünk? — mondta a két egészséges tót.

Akkor jött arra Polónyi Géza, aki tud tótlat s értett a szegények motyogásából. Kérdezősködött s hogy a tótlak meghallották a tót szót, kipakkolták az egész nagy bajukat. Hogy ime se ide, se oda, nem tudnak szabadulni a tótluktól, pedig orvosi irás bizonyítja, hogy közveszélyesen őrlt.

Polónyi egy percig gondolkodott.

— Ennek az őrlt tótlak nem az a baja, hogy őrlt, hanem az, hogy kísérői vannak.

Odaszólt a két egészséges tótlat:

— Hagyjátok magára azt a bolondot!

A két egészséges tót nem értette ugyan a tanácsot, de szívesen engedelmeskedett. Elhúzódtott tehát a beteg tót mellől s úgy nézte a kettőt, hogyan botorkál tovább a harmadik. Mert botorkált, hogy most már kísérlet nélkül volt.

Polónyi pedig akkor odament az első rendőrhöz és figyelmeztette a dülöngő alakra. A rendőrnymban elcsippte és természetesen megpróbálta, hogy kérdőre vonja. De a tót csak röhögött, aztán meg dühöngeni kezdett. Mire a rendőrr persze azonnal bekísérte. Es Polónyi most már nevetve szólt a két egészséges tótlat:

— Mehetek haza! Az orvosi bizonyítvány kevés volt, azért nem vették be az őrltök házába. De most bizonyítvány se kell neki, mégis odaviszi a rendőrség. S ha nem viszi — hát akkor hazasuppoltatja s legalább nem törte az a fejeteiket, hogy honnan veszitek az — utköltésget.

A két tót egymásra nézett és távozott.

A harmadikat már korábban elvitte a rendőrr. Polónyi pedig bement a t. Házba és elmesélte a belügyminiszternek, hogy miként oldotta meg a tót problémát. S ez egész folyosó nevetett rajta.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

— Közgyűlés és lakoma. Az Egyesült Asztaltársaságok központja tegnap tartotta meg évi közgyűlést, amelyet lakoma követett a közgyűlésen megválasztott disztalgok tiszteletére. A lakomán Klein Pál központi elnök mondta az első felküzösöntöt Kossuth Ferencre, s a többi megválasztott disztalgokra. Dr. Schweighofer Ferenc alelnök Lakatos Miklós országgyűlési képviselőt élette. Kossuth Ferenc kijelentette, hogy örömmel fogadja megválasztását, s törekedni fog, hogy a még be nem irakozott asztaltársaságokat is az együttműködésre serkentse. Még Lakatos Miklós és gróf Benyovszky Sándor szólottak, mire a társaság éjfél táján szétoszlott.

— Egy színáz égése. Antwerpenből táviratozza tudósítónk, hogy az ottani Théâtre de Cirque az északa parra égett. Eppen az Utazás a föld körül 80 nap alatt című látványosságot adták, amikor a tűz kiütött. Két óra alatt a lángok elpusztították Antwerpennek ezt a leggyönyörűbb színházát. Elégtek a diszletek, a szertár, a jelmeztárak, a könyvtár, az iroda és a pénztár, amelyben 70.000 frank készpénz volt bankókban. Eddigél úgy tudják, hogy emberéletben nem esett kár. A színházzal szomszédos házak lakói közt borzalmas pánik támadt. Sok asszony leugrott az emeleti ablakokból s súlyos sebeket szenvedett. A kár több millió frank.

— Erzsébet-szanasatórium. A tudósbajosok szanasatóriuma javára a Pesti Hengermalom Társaság kétezer koronás alapítványának részleteként négyszáz koronát befizetett, Hódmezővásárhely közönsége pedig kétszáz koronát szavazott meg a nemes célra. Egyben megemlítjük, hogy a budakeszi erdőben emelendő Erzsébet-szanasatórium külön közlekedő utját a székesfőváros ezen a héten kezdi építtetni, s az új intézet vízvezeték munkálataihoz is néhány hét múlva hozzáfognak.

— Lelkész és primadonna. New Yorkban sokat beszélnek egy furcsa ügyről, amelynek két hőse van: egy lelkész és egy primadonna. A primadonnát Netherlands Olgának hívják s arról nevezetes, hogy nemrégiben egy Sapho című darabban, amelyet Daudet hasonló című regényéből csináltak) feltűnően kevés ruházattal játszott a címszerepet s még ezt a kevés ruhát sem olyan módon alkalmazta, ahogy az erkölcs megkívánta volna. A darab maga is igen borsos volt, úgy, hogy fölháborodott puritánok esküdtszék elé állították a primadonnát. A new-yorki esküdtszék azonban fölmentette a kisasszonyt. Mielőtt azonban a pör sorsa eldőlt volna, a papok a templomokban erősen szónokoltak az erköletelen darab ellen. Egyikük, Easton tiszteletes ur többek közt azt mondta nagy hévvel elmondott beszédében, hogy ne nézze meg senki ezt az erköletelen darabot, amelyet „egy szemérmetlen nézőmélly játszik”. A kisasszony ezért a kifejezésért becsületértés címen beporlotta a papot és százezer frank — fájdalomdíjat követel rajta. Ha ez az esküdtszék is olyan módon látja a dolgokat, mint az előbbi, meg is kapja.

— A debreceni diákkongresszus üdvözlölet. Általános fölűnt, hogy a debreceni diákkongresszus azok közül, akiket üdvözölt, kibagya Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert. Ebben az ügyben Sárkány Loránd, a kolozsvári egyetemi kör elnöke, a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Némely lap ama híre, mintha a debreceni diákkongresszus diszgyűlést megelőzőleg az összes kiküldöttek bizalmas értekezletet tartottak volna a föl, hogy Wlassics Gyula miniszter ur ó nagyméltóságának küldjünk-e üdvözlő táviratot, vagy nem, s hogy ezen az értekezleten főleg a vidéki kiküldöttek az üdvözlés ellen nyilatkoztak, tévedésben alapul s a kolozsvári kiküldöttek nevében tartozom annak a kijelentésével, hogy ez ügyben nemesak hogy az összes kiküldöttek nem tartottak semmiféle értekezletet s így a vidékieknek nem is nyilhatott alkalmuk álláspontjuk kifejtésére, hanem e kérdés meg az elnökség kebelében sem jött szóba, úgy hogy ha lett volna is e tárgyban valamelyes értekezlet, az olyan szük keretű lehetett, hogy komolyan számba venni nem lehetett. Bennünket kolozsváriakat pedig annyival kellemetlenebbül érintett ez a kínos s az üdvözlésekre vonatkozólag a diszgyűlésen tett indítvány elhagyása után már helyrehozhatatlan hiba, mert a kolozsvári egyetem éppen Wlassics miniszter ur ó nagyméltóságának köszönheti azt a rohamos fejlődést, melyet az utóbbi időben felmutathat. A tárgyilagossá bíró tehát fel sem teheti rólunk, hogy a kongresszus e tévedést helyeseltük, vagy ha módunkban lett volna, nem igyekeztünk volna mindenképp annak helyrehozatalára.

— Öngyilkos háztulajdonosnő. Deák Imréné, locházi születésű 62 éves háztulajdonosnő ma este 7 órakor a Práter-utca 26-ik szám alatt levő lakásán egy késsel a nyakába szurt. Az éles kés a nyak fölterét metszette keresztül s a szerencsétlen asszony pár pernyi kilődös után meghalt. Öngyilkosságának okát nem tudják, mert semmiféle irást nem hagyott hátra. Haltestét a boncoló intézetbe vitték.

— Gyann. Szabadkáról táviratozzák, hogy Lévy Simonnak hátramaradtal nem akarnak megbarátkozni avval a gondolattal, hogy apjuk öngyilkossá lett. Említettük, hogy Lévyt, aki nyugalmazott városi tanácsos volt, holtan találták nemrég a városhoz közel, a vasuti sínek mellett. Öngyilkosságra gondoltak, de a család megcáfolta a hírt s a szerencsétlenséget a véletlennek akarták betudni. Ma azonban panaszt is emeltek a rendőrségnél, s azt állítják, hogy Lévy Simon gyilkosság áldozata lett. A panaszt arra alapítják, hogy a holttest alatt nagy vértócsa volt s a holttesttől mintegy 4—5 lépésre nyilvánomok találtak. A hulla nyakán pedig szárazhó hasonló seb volt s a boncoló orvos ennek, szerintük, nem tulajdonított nagy fontosságot. Feljelentésükben egy pályára is hivatkoznak, aki tanuskodni fog a rejtélyes ügyben. A rendőrség ma újra helyszínen szemlét tartott s Lévy holttestét valószínűleg exhumálni fogják. A gyilkos személyére vonatkozólag azonban még csak gyanuja sincs senkire a feljelentőknek.

— A földtani intézet megnyitása. A földmívelési minisztérium földtani osztályának a Stefánia-uton emelt új palotáját ma délután nyitották meg nagy ünnepélyességgel. A megnyitáson jelen voltak: Darányi Ignác, Hegedűs Sándor, báró Fejérváry Géza, Lukács László, Csek Ervin miniszterek, nemeskéri Kiss Pál, Gromon Dezső államtitkárak, Perczel Dezső a képviselőház elnöke, Eötvös Loránd, gróf Desseoffy Aurél, gróf Eszterházy Kálmán, báró Lévy Henrik, Ábrányi Kornél országgyűlési képviselők, Losonczy Mihály, Vörteessy Kálmán, Tormay, Máday, Balogh, Ambrozovics miniszteri tanácsosok, Szily Kálmán az Akadémia főtitkára, Lechner Ödön, Márkus József főpolgármester, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, Krenner József, dr. Schmidt Sándor, Lóczy Lajos, dr. Kövesligeti Radó egyetemi tanárok, dr. Hazay István, dr. Hollán Sándor miniszteri titkárok, az osztrák geológiai intézet képviselőiben dr. Stache Guidó és dr. Tietze, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet képviselőiben Ziegler egyetemi tanár, elnök és Mihályffy főmérnök stb. Az ünnepélyre Széll miniszterelnök is várták, aki azonban a Gulner lakomán volt s ötödél óra tájban telefonozott, hogy az ünnepre nem jönet el. Darányi ekkor Böck János geológiai intézeti igazgató rövid üdvözlő beszéde után megnyitotta a palotát s a jelenvolt előkelőségek megszémmelték az épület kiválóbb részeit.

— A gellérthegyi robbantások. A fővárosi tanács március 17-en elrendelte, hogy a Gellérthegyi veszélyes sziklái robbantás és bontás utján eltávolítsák. A rendőrség és tanács között fölmerült ellentétek elsimítása után a munkálatokat ma reggel megkezdték és naponként éjjeli 11 óratól reggeli 5 óráig folytatják. A közönség kellő tájékoztatása esljából közli a főkapitány, hogy a munkálatok tartama alatt, naponként éjjeli 11 óra és reggeli 5 óra között, a Döbrentey-utca és a Rudastűrdő és a Ferenc József-híd budai főbejárója közti része, nemkülönben a felferjával szemben a Gellérthegyre fölvezető út a személy- és kocsiforgalom elől elzáratik. A hidon át a budai oldalon letelés irányuló közlekedés azonban föntartatik.

— A rágalom áldozatai. A főkapitányságnál egy fiatal jegyespár elűnéséről tették ma jelentést. Szobicek Miksa szent-andrei magánhivatalnok és menyasszonya, Jankovics Irén a napokban nyomtalanul eltűntek. A harmincegy éves, rokonszenves megjelenésű férfi s a tizenhét éves, szép leány már egy év óta jártak jegyben. Nagyon szerették egymást; a leány irigyei azonban az utóbbi időben egyre-másra küldözgették a rágalmozó leveleket a főlegénynek, aki előt mindenképpen be akarták feketíteni a menyasszonyát. Szobicek nem hitt a rágalomnak, de a gyakorta ismétlődő levelek nagyon elkeserítették a szerelmeseket. Ezért elhatározták, hogy öngyilkosok lesznek. A mult hét elején a leány gyufaoidatot, a férfi kálisavat ivott, a gyors orvosi segély azonban csakhamar talpra állította mindkettőjüket. Lelkük megingott egynsúlyát azonban nem nyerték vissza. A napokban együtt távoztak hazulról és azóta nyomuk veszett. A leány anyja Jankovics Milánó született Fischer Paula magánzórnika ma délelőtt bejött a fővárosba és a főkapitányságon is bejelentette leánya és Szobicek tragédiáját. Azt hiszi, hogy a Dunába ugrottak. Az eltűnt Szobicek Miksa gölnicbányai születésű, 31 éves, magas, rokonszenves férfi, arca sovány, keze piros, haja barna, rövidre nyírt, szeme barna, bajusza szőkés, szakála borított. A leány nagyikkindai születésű, 17 éves alacsony, telt, arca hosszas, halovány, haja fekete, szeme barna. A rendőrség megette a szükséges intézkedéseket.

— Általános tudósító. E kiténő vállalat, melynek agilis tulajdonosa Leopold Gyula szerkesztő, máttól kezdve Erzsébet-kürt 34. sz. clatt van. Jelentékeny eredményt ért el a hirdetési iroda, mint különösen annak köszönhet, hogy az összes megbízások; pontossággal, lelkiismeretességgel és szakértelemmel eszközi, úgy a budapesti és vidéki, mint a külföldi hirdlapokban.

— **Négy állandó beteg.** A kórházban csak beteg embernek van helye. Bejárnak azonban némelyek egészségesen is. Kitalálnak maguknak valami olyas betegséget, a miről csak hosszas megfigyelés után sülhet ki, hogy egy szó se igaz belőle s aztán élnek a beteg kosztos munka nélkül. A mikor az egyik kórházból ki-dobták őket, mennek a másikba, aztán végigjárják a vidéket is és a mikor vége van a sornak, előlről kezdik az utat. A belügyminisztérium azonban mostanában vigyáz rájuk. Jegyzéke van a szimulánsokról — s most az ország egy kórházába se szabad felvenni. Ma négy professzionális betegről küldték szét a kórházaknak az írást, — ők az a bizonyos pástorgyerek, a ki tréfából farkast kiabál. Egyszer majd igazán nagy betegek lesznek — és nem fogja elhinni a falu.

— **A Párisi kiállításból.** *Fárisból* táviratozzák: Gróf Széchenyi Béla, a magyar kiállítás történelmi csoportjának elnöke tegnap ebédet adott a kormánybiztosság és a történelmi végrehajtó bizottság tiszteletére. Az ebéden emelkedett szellemű felköszöntőt mondott gróf Széchenyi Béla a királynak. Gróf Széchenyi ezután felköszöntötte Miklós Odón kormánybiztos-helyettesét, sajnálatát fejezve ki a miatt, hogy Lukács Béla kormánybiztosnak nem mondhatja meg személt szembe köszönetét támogatásáért. Miklós Odón szép beszédben köszöntötte fel Széchenyi Hanná grófnőt, aki gyönyörű toaszban köszöntötte meg a róla való megemlékezést. Herman Ottó Széchenyi Béla grófot és leányát köszöntötte fel. Ritka az a mágnás — ugymond — aki megtenné azt, amit a legnagyobb magyar utódjai Párisban megtek a magyar kiállítás sikere érdekében. A gróf ingujjra gyűrűzve, a lánya meg köntényt akasztva derekára napestig dolgoztak a kiállításban és munkásságukkal a magyar nemzet dícsőségét emelték.

— **A gazdasági munkások biztosítása.** A gazdasági munkások biztosítására vonatkozó javaslat tárgyalására egybehívott őket Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter elnöklése alatt vasárnap délután folytatott tanácskozását. A javaslatot érdemben hozzászóltak: Seitovszky János, dr. Bartók József, gróf Zselenszky Róbert, ögróf Pallavicini Ede, Lukács György, Justh Ferenc, Szily Pongrac, Kristóffy József, Léva Lajos, Rubinek Gyula és dr. Kohner Adolf. Ezután Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter javaslatát, hogy a munkások hozzájárulásának javasolt módját az értekezlet egyértelműleg helyesli s így a javasolt mód elfogadásával eleve ki van zárva minden, ami az új intézmény céljával ellentétben volna. Az előadót tervezett egyes szakaszaiból hozzászóltak dr. Siley, gróf Andrassy Sándor, Pukovich József és dr. Márkus Dezso. A részletes vitában ögróf Pallavicini Ede, gróf Zselenszky Róbert, Seitovszky János, dr. Lukács, dr. Kohner Adolf, Rubinek Gyula, Pukovich József, Bogóy Samu és Bein Károly vettek részt. A vita befejeztével gróf Zselenszky Róbert mondott köszönetet a miniszternek az értekezlet egybehívásáért s azt, hogy a birtokosok hozzájárulásának kérdésében az előadó által előterjesztett javaslat szerint oly formát fog megállapítani, mely után kivétel nélkül mindenki örömmel s egyértelmű megnyugvással üdvözölheti az új intézményt. Végül a földmívelésügyi miniszter köszönetet mondott az értekezlet tagjainak, hogy bőséges tanácsokkal hozzájárultak ahhoz, hogy a törvényhozás elé beterjesztendő javaslata a gazdasági cselédek és munkások jóvoltára minden irányban megfelelő legyen.

— **Dinamit-merénylet.** Pécsről táviratozzák, hogy Pécs bányatelepén ismeretlen tettes tegnap este Neuber Ernő bányamester ellen dinamit-merényletet követett el. A merénylő dinamit-töltényt dobott a kertbe s az felrobbanva a ház összes ablakait kiemelte kereteiből. Emberéletben nem esett kár.

— **Házasság.** A dohány-utcai zsidó templomban tegnap vezette oltárhoz dr. Mann Adolf ügyvéd dr. Mandel Samu ügyvéd leányát, Elizát. Az előkelő község között volt báró Podmaniczky Frigyes, Láng Lajos, dr. Mandel Pál, dr. Sámuel Lázár, Süteó Rudolf, Massanak Rezső stb. Dr. Mandel Samu ezután tartotta 25 éves házassági jubileumát is és ezután üdvözölték a kettős ünnepség alkalmából.

Dr. Frank Sala budapesti ügyvéd jegyét váltott Epstein Klára kisasszonnyal, Epstein Károly magánzó leányával Bécsben.

Láng Ede Nemes-Dédről eljegyezte Beck Gizella kisasszonyt, Beck József leányát Szepetnekről. Bardelli Ferenc, a Roessemann és Kühnemann gépgyár mérnöke, e hónap 6-ikán egybekelt Tüchler Juliska urhölgygyel.

— **Sztrájk Nagyváradon.** Nagyváradról telentik, hogy ma reggel az összes kőművesek és ácsok kijelentették Rimanóci, Rendes és Guttman nagyvállalkozóknak, hogy tegnapi határozatukhoz képest abbahagyják a munkát. A sztrájk miatt a színház, a királyi tábla építése s egyéb nagy építkezések egyelőre félben maradnak. A kőművesek és ács munkások ezenkívül bejárták a várost s a többi kőműveseket és ácsokat is belevonták a sztrájkba. Sokat halálos fenyegetéssel bírtak rá a sztrájkra. A munkások mintegy hétezeren a Marsellaiset énekelve kivonultak a Rédey-kertbe, amely egészen meg van szállva rendőrökkel. Ott alkudoznak a vállalkozók a munkásokkal, akik több bért és kevesebb munkaidőt követelnek.

Petrovits lakatos kitarásra buzdította a sztrájkolókat s kifakadt a papok ellen. Gelber szobafestő szocialista szellemű beszédére a sztrájkolók kijelentették, hogy követelésükből nem engednek. A sztrájkolók Budapestről tetemes pénzszerzést kapnak s minden fölül táviratot érkeznek, amelyekben az van, hogyha a sztrájkot folytatják, a vállalkozók nem kapnak másbannon munkást. A sztrájkolók a vasutnál őrszemet tartanak, hogy idegen munkások ne jöhessenek. Nagyváradon a sztrájk miatt nagy az izgatottság. Távirati jelentésre Szell Kálmán belügyminiszter a csoportosulás és felvonulás megállítását elrendelte. Délután megjelentek a falragaszok, amelyek a főkapitányság a rendezavarás esetére a katonai karhatalmat jelenti be. Egy század baka és Vilmos-huszár készenlétben van.

— **Elárverezett gyár.** Az aradi első gyártelep részvénytársaság szeszkontingensét eladva, üzemét majusban megszünteti. A telep három gyárát, telkét és a berendezést ma elárverezték és Herzl Bernát, az egyedüli árverelő, 180.000 korona kikiáltási áron vette meg a gyarakat.

— **Mulatság.** A budapesti posta- és távirada tisztviselők sportegyesülete tegnap sikerült házi-estélyt rendezett a Wesselényi-utcai elemi iskola tornacsarnokában. A gazdag műsorból kiemelendők a korlát-és gyűrűminta gyakorlatok, melyeket Benecsek Gy. tanított be és vezetett, továbbá az assaut-vívás kardal (Salamon—Bránszky) és törrel (Salamon—Fejér Géza). Verseny után társas vacsora volt.

— **Sikkasztó hazmester.** Weisz Salamon 42 éves cipész, a Vörösmarty-utca 57-ik számú háznak volt a hazmestere. Május első napjaiban beszédett 1385 forintnyi házbért és a pénzzel megszökött. A háztulajdonos ma tett ellene feljelentést a rendőrségnél, amely keresi a sikkasztót.

(x) **Vásároljon osztályorszjegyet** Lukács Vilmos bankháznál Bpest, V., Fűrdő-u. 10. Ára egy egésznek 12 kor., 1/2-nek 6 kor., 1/4-nek 3 kor., 1/8-nak 1 kor. 50 fil.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Aroképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképészeti háttérök és színpadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **Szerencsés beszerzési forrás osztályorszjegyekre** Patzik-Kertész Lujza dohánytörszedeje Budapesten, a Krisófi-tér és Bécsi-utca sarkán.

Munkácsy a ravatalon.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, május 7.

A művészetek csarnokában, a műcsarnok körtermében áll a mester ravatala. Az emeletes ravatalon a koporsó, körülötte koszorúk, virágok, illatos, színes jelképei a kegyeletnek. A falakat és az oszlopokat fekete posztó borítja. A lépcsős ravatal körül már fölállt a művészek őrsége, de a délutánra tervezett megnyitás mégis elmaradt. A ravatal körül ugyanis még nem készültek el a gyászos díszletek, lázasan dolgozik mindenki, hogy a nagy vesztéséget méltóképpen jelezzék a komor külsőségek. A koporsón egy gyászfiatályos bokréta meg egy babérszörny van, mind a kettőt Munkácsy özege vette a ravatalhoz. Bonnól, Kölnből, Endenichből küldött bokréta hevernek a lépcsőzetben s közöttük elsősorban az első koszorúk. A küldők névsora ez: *Kunstverein Mahlkasten* (Düsseldorf), *Munkácsy Emil és családja* (felejtethetlen öccsének), gróf *Zichy Jenő* (a halhatatlan művészek és igaz barátok), az *Országos Képtár és a mester há szolgaszemélyzete*.

Mivel a műcsarnok előtt a szimbolikus ravatal, amelyet a művészek csinálnak, nem készült el a mester a műcsarnok belső termét is egészen át kellett alakítani, a nagy község számára ma délután nem nyithaták meg a ravatalos termet. A ravatal csak holnap, kedden reggel 9 órától fogva tekinthető meg. Ma a ravatalos tereben megjelent *Munkácsy Mihályné*, *Munkácsy Emil*, *Dirner Gusztáv* és a család több tagja. A műcsarnok titkár hivatalában permanenciában van a rendezőbizottság, melynél eddig a temetésen való részvételre máris sokan jelentkeztek. Munkácsy özegeének a részvételtogatói sorában az első közt volt *Wlassics Gyula* közoktatásiügyi miniszter, aki Munkácsy özegejét a Royal-szállóbeli lakásán fölkereste s a maga és a kormány nevében tett részvénytulajdonosokat. A miniszter ezután a ravatalnál is megjelent s két koszorút tett a koporsóra: egyet a kormány, egyet a kultuszminisztérium nevében.

A halál híre Párisban is óriás részvételt keltett. A francia lapok hosszu cikkekből emlékeznek meg a nagy mesterről, ki egyike volt azoknak a párisi királyoknak, kiknek szalonjaiban egész Páris hódolt. Főlevenítek az apró remiszenceniákat, amelyek a Parc-Monceau-i palotájához fűzik mindazokat, akiknek neve ismert Párisban. És a képzőművészeti kiállításban a látogatók ezrei meghatóttan állanak két

kép előtt, melyeken egy-egy lazán odakötött fekete fátyol jelenti a nagy gyászt, mely a művészek világát érte Munkácsy halálával.

Zsilinszky Mihály államtitkár, *Viola Imre* városi tanácsos és *Fadrusz János* szobrász ma délelőtt a kerepesi-úti temetőben kijelölték a diszírheletet, a hová Munkácsyot temetik. A bizottság a föltámadási uton a föltámadási-szobor és Deák Ferenc mauzoleuma között levő nagyobb teret jelölte ki.

A temetés alkalmából a budapesti önkéntes mentőegyesület mozgó őrséget küld az útvonal több pontjára. Így őrség lesz a műcsarnokban, a Nép-színház előtt s a temető igazgatósága épületében.

A gyászszertartást *Desseffy Sándor* osanádi püspök végzi fénypapi segédlettel. Mint diakonuss infulások dr. *Várady Árpád* miniszteri osztálytanácsos és *Stieber Vince* apátplébános asszisztálnak.

A *Fülszervei Társaság* elhatározta, hogy *Munkácsy* temetésén részt vesz. Miután a rendezőbizottság a társaság ajánlatát elfogadta, elhatározták, hogy a teljes filharmoniai zenekar az előkelőségek tribünje mögött láthatatlanul lesz elhelyezve. *Erkel Sándor* főzeneigazgató vezénylete alatt a miniszter bucsu-beszéde után *Wagner* gyászindulóját az *Istenek alkonyából*, a gyászünnepegy végén pedig *Erkel Ferenc* gyászindulóját *Hunyady László*ól játszza.

Munkácsy elhunytá alkalmából a bécsi *Genossenschaft für Bildende Künste*, Kolozsvár város tanácsa s több testület részvételtartó intéző az országos magyar képzőművészeti társulathoz. *Walther Crane*, a hírneves művész pedig Londonból részvételtáviratot küldött a közoktatásiügyi minisztériumhoz.

Munkácsy haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak a pótolhatatlan vesztéséget lejutó érzésben mely fájdalommal jelentik, hogy a felejtethetlen férj, a jó testvér s szeretett rokon, hazájának idegenben is hű fia, s a magyar művészet lángoló mestere *Munkácsy Mihály*, az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat és a Nemzeti Szalon tiszteleti tagja, a bécsi, berlini, stockholmi, madridi és antwerpeni festő-akadémiák tagja, Budapest székesfővárosa és Munkácsy városi díszpolgára, a Pro Litteris et Artibus tulajdonosa, a Szt. István-rend kiskeresztosa, a III. oszt. vas-korona-rend tulajdonosa, a Ferenc József-rend lovagja, a francia becsület-rend, a svéd Északi csillag-rend és a bajor Szt. Mihály-rend Commendeurje stb. stb., folyó évi május hó 1-én, a magyar művészet dícsőségének szentelt élete 56-ik esztendőjében Bonn mellett, az endenichi szanatóriumban elhunyt. A nagy halottat folyó hó 9-én, szerdán d. u. 3^{1/2} órakor, a kat. egyház szertartásával kísérik a műcsarnokból utolsó utján örök nyugalomra. Az engedetlen szent miséidőszak folyó hó 10-ikén, esztendőnkön délelőtt tíz órakor fog a terézvárosi plébánia templomban az Urnak bemutatott. Az örök béke és a nem múló emlékezet legyen a drága halott porain. Budapest, 1900. május 7-ikén Özv. Munkácsy Mihályné Papier-Valerius Cecília az elhunyt felesége. Testvére: Munkácsy Emil és ennek gyermekei Sándor, Mariska, Pécel Dezső és Emilia, Boros Samuáné. Nagynénje és nevelőanyja: özv. Reök Istvánné és gyermekei Iván, Ilona Zsilinszky Mihályné és Erzsike Dirner Gusztávné. Anyósa: özv. Papier-Valerius Károlyné. Sógornője: özv. Papir Hamiltonné és gyermekei Clara, Charles, Cecil, Flory, Miska. Sógora: Ilges Róbert és gyermekei Walther és Cecil. Nyábjátya: Reök Antal és leánya Etelka özv. Schindlóné. Unokatestvérei: Reök Gyula, Reök Sarolta, Ilona, Gabriella Eötvös Pálné és az özszes Reök, Schmidt, Hoffmann és Koós rokonság.

A képzőművészeti társulat tegnap a következő gyászjelentést adta ki:

Az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* a legnagyobb gyász hazafias bánatával tudatja, hogy örökemlékeztető tiszteleti tagja

Munkácsy Mihály

1900 május hó első napján Endenichben, Bonn mellett meghalt.

Az ő gényusa minékünk volt legszebb ékeségünk, legnagyobb büszkeségünk, de művészetének a fátylaga szerteszórta fényét az egész világra... és most, hogy kialudt örökre, együtt érzik mivelünk a gyász vigasztalan sötétségét mindazok, akik ösmerték és osodáltak az ő nagy világosságát.

Ravatalát az ő otthonában, a műcsarnokban fogjuk felállítani, hogy onnan kísérik el utolsó nagy útjára, ahonnan egykor a világ meghódítására elindult.

Porladó testét, a nemzeti gyász minden pompájával szerdán, május hónap 9-ikén, délután negyedfél órakor, a magyar állam fogja halás szivvel visszazadni az anyaföldnek, amelyből származott, a hazai földnek, mely örök halás természetével fogja elre kelteni szellemének, eszméinek dus völetét.

Az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* választmánya gróf *Andrassy Tivadar* elnöklése mellett május 3-ikán tartott rendkívüli ülésén, *Fégh Arthur* választmányi tag javaslatára elhatározta, hogy a Munkácsy-emlékszobor céljára egy a maga kebelében, mint a Műcsarnokban gyűjtést indít s az aláírásokat a maga részéről 2000 koronával nyitja meg. A *Magyar Képzőművészek Egyesülete* ugyancsak május 3-ikán tartott ülésén elhatározta, hogy a Munkácsy-emlékszoborra gyűjtést indít. A gyűjtések eddigi eredménye 6520 korona.

A kegyeletos ólra a legesekelebb a'ományt is hálás köszönettel fogadják. Az őszeg nagyságát a *Műcsarnok* szerkesztőségével (Városliget, Műcsarnok) közöljék az adakozók, magát a pénzt pedig az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat számvevőségére címezve (VI., Bulyovszky-utca 2.) nyveskedjenek küldeni. Az adományokat nyilvánosan nyugtázzák és a Magyar Földhitelezésnél helyezik letétbe.

Ezekben a sorokban pedig olyan dologról emlékeztünk meg, amelynek még a regisztrálása is disznóságnak hat a gyász közepette. A főváros lakosságát fölhibásban kellett kérni a főpolgármesternek arra, hogy lássák el az épületeket a gyász külső jeleivel és most már lengenek is a fekete zászlók azokon az utcákon, amelyeken a gyászmenet el fog haladni. A váci-körut, a Muzeum-körut, a kerepesi-ut és még sok egyéb nagy utca azonban csupasz. Az egyetemi ifjúság ezért, tegnap hozott határozatához híven, felhívást bocsájtott ki a székesfővárosi háztulajdonosokhoz, melyet két-két egyetemi polgár vitt el a háztulajdonosokhoz. A felhívásnak meg is volt az eredménye, mert azokon a házakon, melyek tulajdonosainál az egyetemi ifjak már jártak, kiütözték a gyászlogókat.

Dal

a liba-aprólékról meg a lemondásról.

Orgonának, gyöngyvirágnak
Mámoritó illatárja,
Küzdvén számos nehézséggel,
Budapestet átjárja.

Mégse zengek tavaszi-dalt,
Noha immár volna rá-jut,
Mert elvégre tagadhatlan,
Hogy beállt a szende május,

Ugy mint az is, hogy mesésen
Kivirágzik május éjén
Csipkerózsa tündérkertje
Elvarázsolt szívd mélyén,

Hol a róza-lugasokra,
Liliomra, gyöngyikére
Ezer pompás szökőkútból
Hull rubinként szívem vére!

Nem ihlet meg mostan rózsá,
Se bérc, se völgy, se komor rom,
Egyáltalán nem érdekel
Most a szívem! Csak az orrom,

Mely odavonz Buda felé, —
Ah tudom már: heuréká,
Megérezték, vén *Grájzlernek*
Híres liba-apróléka!

Áll hát még az ősz *Grájzlernek*
Régi háza, ősz konyhája?!
A hány libát már megsütött,
Annyi áldás szálljon rája!

Vizszontlátunk a tett rében
Bősz hadastyán, vagy más szóval
Eszünk liba-aprólékot
Rizzszel avagy zöld borsóval.

A szívemmel bolondoztam,
Mikor gyermek voltam, gyermek,
Ma vigyázok: rendben legyen
Gyomrom és a melléktermek.

Minden búban lelsz örömet:
Ha ez veszve, az van nyerve. —
Megvan minden hangulataink
Az örömeire kellő szerve.

Ha a szívnek döröszége
Oda, oda, — vége, vége, —
Beáll az új kormányforma
A gyomornak bölcsesége.

A lemondás! Ott főtt jártál,
Ki most lent a libát nézed:
A míg jól tudsz emészteni,
Magadat el ne emésztesd!

G—ly.

FŐVÁROS.

(*) Szabályrendelet a műhelyekről. Schermann Adolf dr. tiszti főorvos szabályrendelet-tervezetet dolgozott ki az iparos műhelyeknek főleg közegészségi szempontból való rendbentartására vonatkozólag. A szabályrendelet-tervezet főbb rendelkezései a következők:

A műhely, az iparigazolvány kiszolgáltatásával egyidejűleg, az illetékes tiszti orvos megvizsgálja. Ha a műhely nem alkalmas, az előjáró a munkát esetleg azonnal megszüntetheti. A műhely nem használható egyszerűségi lakásul, kivéve, ha a kisiparos egyedül dolgozik, segéd, vagy inas nélkül. A bolthelyiségeknek magasságában való kétféle osztása csak akkor van megengedve, ha a műhely a legkisebb szoba-magasságot eléri. Pincehelyiségek csak a legszigorúbban megszüntetett kellek mellett használhatók műhelyekül. Élelmiszerek előállítására szolgáló műhelyt nem szabad az istálló, egyéb hasonló szerves anyagokkal fertőzött helyiség mellé állítani. Tilos olyan műhelyt nyitni, ahol nappal is csak mesterséges világítás mellett lehet dolgozni. A rendes munkahelyiségben nagy porképződéssel járó műveleteket nem szabad végezni. Az emberi szervezetet ártalmas gázokkal való műveletet jól szellőztető, külön helyiségben kell végezni, ahol mosdó készüléket is kell tartani a közönségre. A tisztaság előmozdítására, a falakat évente legalább kétszer szükséges meszelni, vagy ha mosható, lemosni. A tüdővészteszt vagy más (nem fertőző) ragályos betegségben szenvedő munkásnak csak a többiekkel elkülönítve dolgozhatnak. Minden műhelyben sebkötő szereket kell tartani, két százalékos korbollal. A műhelyben hálai nem szabad. A szabályrendelet-tervezet intézkedik az iránt, hogy miket kell szem előtt tartani, ha az iparos a segédeknek és iparosainak természetben ad lakást. Végül rendelkezik a tervezet az átmeneti intézkedések tekintetében is.

A szabályrendelet-tervezettel ma délután a székesfővárosi iparügyi bizottsága foglalkozott Lung György tanácsos elnöklése mellett. Az ülésen ott voltak: Svarcz Lajos, Wolf Márton, Ott Lajos, Szandner Károly, Török György fővárosi bizottsági tagok és nagy iparosok.

Általában az a nézet volt az uralkodó, hogy mivel — sajnos — a főváros fejlődésével nem áll arányban az ipar és kereskedelem fejlődése s az iparosok 10—12 százaléka földhöz ragadt szegény, aligha lehetne a fővárosnak mindenesetre a legjobb szándékból eredő tervezetet szigorúan keresztül vinni, mert ez a kisipar teljes tönkretételét jelentené.

Elismerték azonban mindannyian, hogy nemcsak a műhelyek, hanem a munkáslakások viszonyain is javítani kell, s ezért elfogadták az Országos Ipar-egyesület javaslatát, amely szerint négyes bizottság hivandó.

E szerint, a bizottság azt a javaslatot terjeszti a tanács elé, hogy hívjanak össze olyan értekezletet, amelyben képviselve legyenek: a kereskedelmi és iparkamara, az Országos Ipar-egyesület, a székesfővárosi iparügyi bizottsága és a közegészségügyi bizottság.

(*) Adókövetés. A fővárosi adókövető bizottságok holnap, május hó 8-án a következő helyrajzi számú házakban összeirt adókövetések III. osztályu keresztadó javaslatait fogják tárgyalni: a III. kerületben 423—500. helyrajzi számig a külön meghívottakat; az V. kerületben az első bizottság a külön meghívottakat, a második bizottság a külön meghívottakat; az V. kerületben az első bizottság a külön meghívottakat, a második bizottság a külön meghívottakat; a VI. kerületben az első bizottság 3771—3796. helyrajzi számig a külön meghívottakat, a második bizottság a külön meghívottakat; a IX. kerületben 9295—9220 helyrajzi számig és a külön meghívottakat.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Lakoma gróf Festetics Andor tiszteletére. Gróf Festetics Andor a Nemzeti Színház volt igazgatója tiszteletére bucsulakomát rendeznek a színház tagjai s a gróf tisztelői. A lakoma csütörtökön este tíz órakor lesz a Royal-szállóban. Egy teríték ára három forint. Résztvételi jegyek a Nemzeti Színház titkári hivatalában várhatók.

** Opera. Az Operaházban holnap kedden *As Alarcos bá* kerül színre bérletfolyamban (77. szám) Signorini vendégfelleptével. *Dido* szintal először éneklő Amália szerepét. Az Operaház igazgatósága akképp intézkedett, hogy ezental minden előadás valamelyik felvonása után 10—15 peronyi szünet legyen.

** Pálmay Ilka elutazása. Pálmay Ilka, Kinszky grófné, három diadalmas népszínházi vendégzereplése után, tegnap visszautazott Bécsbe, ahonnet legközelebb Párisba és Londonba megy. A diva, mint megbízható forrásból értesülünk, ebben az évadban már nem fog játszani a Népszínházban, de nagyon valószínű, hogy a jövő évad elején hosszabb ideig tartó vendégzereplést kezd Budapesten.

** Munkácsy-gyász a Magyar Színházban. A magyar művészet nagy halottja, Munkácsy Mihály iránt való kegyeletből kivesszi részét a Magyar Színház is. Holnapután, szerdán este emlékünnepet tart. Az előadás kezdete előtt a Munkácsy szobraval és főbb alkotásainak reprodukcióival díszített színpadon a színház egyik tagja elszavalja Makai Emil alkalmi költeményét.

** Kezdetre félhatkor. A *Vigszínház* holnapi előadása, a melyben a *Többszincs királyfi* című látványos tündérrege kerül színre és az előadást Munkácsy Mihály *Krisztus Pálut* előtt című világhírű fessmányének

némaképpen való bemutatása előzi meg, délután félhat órakor kezdődik.

** Fővárosi Nyári Színház megnyitása. A *Fővárosi Nyári Színház*nak (Budai Aréna) az idén május tizennyolcadikán lesz a megnyitó előadása, melyre nagyban készült Makó Lajos újonnan szervezett és megerősített színtársulata. Ezen az eszlén kerül először színre Rostand világhírű verses színműve, *Cyrano de Bergerac*, melyet *Ábrányi Emil* remekül fordított magyarra. A színműből a színpadi próbák már május első napjaiban megkezdődtek. A darabot Makó Lajos igazgató rendezi és fényes kiállításban mutatja be. A színműnél szebb díszleteket *Spannraft Ágoston*, a *Magyar Királyi Operaház* festője készíti. A párisi minták után készült korhű jelmezek már mind elkészültek. Cyranot a vidék egyik legjelesebb színésze, *Pethes Imre* játéssza. Makó igazgató minden lehetőt elkövet, hogy Rostand művét diadalra juttassa. Miután előrelátható, hogy *Cyrano de Bergerac* sok előadást fog megégni, a női főszerepet kettős szereposztással osztotta ki az igazgatóság. A verses színmű főbb szerepei a következőképpen vannak kiosztva:

Cyrano de Bergerac — *Pethes*, Christian — *Szabó*, gróf Guiche — *Klenovics*, Ragueno — *Krémer*, Lebret — *Sebestyén*, Carbon — *Szilágyi*, Lignière — *Radócsnyai*, Valvert — *Fapp*, Mont Fleury — *Paragó*, Bellerose — *Szalai*, Jodelet — *Sándor*, Roxan — *Hahnél Aranka* és *Tóth Ilonka* (kettős szereposztás), Duenna — *Havasi Szidónia*, Liza — *Tárnoky Gyöella*, Mártha — *Pajor Emilia*.

** Novelli vendégzereplése a Vigszínházban. *Novelli* Ermete, a hírneves olasz színművész vigszínházi vendégzereplése csütörtökön, 10-ikén a *Velenői kalmár* előadásával kezdődik. A *Novelli*-előadásokra érvényes helyárak a következők:

Földszinti páholy 40 korona, erkélypáholy 36 korona, I. emeleti páholy 24 korona, földszinti szőle I. sorban 8 korona, II.—VI. sorban 7 korona, földszinti támlásszék 6, 5, 4, 3 korona, I. emeleti erkélyszék 5 korona, 3 korona 60 fillér, 2 korona 60 fillér, II. emeleti erkélyszék 3 korona 60 fillér, 2 korona, 1 korona 40 fillér, 1 korona, állóhely 40 fillér.

** Népszínház. *Küry Klára*, ki a mult héten nem játszott, most négy nap egymásután lép föl. Ma este a *Kis szökevényben* az ő Gray Winnifredjét játszotta, a szokott nagy sikerrel, holnap pedig újra a *Szép Helénában* s holnapután, szerdán a *Nap és Hold* ban lép föl Manola szerepében. Az *Eleven ördögben*, *Kontá József* jubilárius előadásán, melynek minden felvonásában más-más primadonna személyesíti *Letorides* vicomtest, *Küry Klára* a második felvonásban játszik. Az első felvonást a szerep nagynevű első megalkotója, *Blaha Lujza* asszony játéssza, a harmadik felvonásbeli kis vicomte pedig *Ámon Margit*, a Népszínház legújabb tagja lesz.

** Új eredeti operett. *Mérci* (Merkl) Adolf, akinek *Tilos a bemenet* című darabját szép sikerrel adták a *Magyar Színházban*, *Mohamed* című új operett-szöveget irt, amelyhez *Márkus József* főpolgármester fia, *Márkus Jenő* írta a zenét. A darabot a szerzők a Népszínháznak szánták, ahová legközelebb nyújtják be előadásra végett.

** A Kontá-jubiläum. Csütörtökön, e hó 10-ikén lesz a Népszínházban az *Eleven ördögnek* *Kontá József* jubileumára kitűzött ünnepi előadás, mely alkalommal a kiváló, népszerű zeneszerzőt különféle ovációkban fogják részesíteni. Az előadást a színpadon — lebecsátott függöny mellett — házi ünnepegy előzi meg, amelyen először is a *Népszínházi Bizottság* ezüstkoszoruját nyújtja át az ünneplőnek, akit a bizottság nevében *Rényi Dezso* fővárosi főjegyző fog üdvözölni. Emléktárgyakat adnak azután át a Népszínház személyzete és a többi fővárosi színházak is. Előadás után nagy lakoma lesz az ünnepeit tiszteletére a Royalban.

** Hírek a Kisfaludy Színházról. A *Kisfaludy Színházban* pénteken lesz a bemutatás *Gombai Mihály Olga* című 3 felvonásos színművének. — A *Nyomorultaknak* minden eddigi előadása telt ház előtt folyt le, s e nagy sikerra való tekintettel az igazgatóság a jövő hétre halasztotta. A bohózatban a főszerepeket *Kövessy*, *Károlyiné*, *Lenávy Ferike*, *Kövessy*, *Juhász*, *Kovács* és *Patáky* játésszák. Zenéjét *Váradi Aladar* írta, akinek a *Kis* fiu operette a Népszínházban szép sikert aratott. A társulat szorgalmasan készül a *Viceadmirális* operettre.

** A Zeneakadémia vizsgálata. Az *Országos Magyar Királyi Zeneakadémia* vizsgálatai hangversenyeként ebben az iskolai évben, az eddigi szokásoktól eltérőleg, nem a többi vizsgálatok sorrendjében, júniusban, hanem május folyamán tartják meg. A növendékek zeneszerzeményeit egy nagy zenekari hangversenyben a jövő ősszel fogja az Akadémia bemutatni.

** Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. *Vardi* nagy operája, az *Alarcos bá* kerül színre ma este a Magyar Királyi Operaházban, Richard szerepében az opera vendégtenoristájával Signorini Ferencell. Ez előadást a Telefon Hírmondó előfizetői lakásainak is végig hallgathatják, amennyiben az előadást a Hírmondó teljes egészében közvetíteni fogja. Az opera előadásának közvetítése után a legújabb híreket olvastatja fel a szerkesztőség, majd 11 óráig katonák és a színházvezető lesz hallható a kagylókon.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Az Akadémia ülése. A Magyar Tudományos Akadémia I. osztálya ma délután Szász Károly elnöklése alatt ülést tartott, amelyen Hegedűs István felolvasva dr. Csengeri János kolozsvári egyetemi tanár műfordításában Aischylos *Perzsák* című drámájának hírnöki jelentését a salamisai csatáról (290—547). Csengeri Aischylos Orestiajának fordításával elnyerte a Kisfaludy-Társaság koszoruját. Aischylos *Perzsák* második darabja egy tetralogiának, amelynek alkotói: Phineus, Perzsák, Potniai Glaukos és Prometheus (a szatírdráma). Ime egy részlet az öregek karából:

Óh Zeus, te nagy Ur, im a perzsa hadat
Büszkén, mely számtalan emberivel
Kivonúl, leveréd
És így Susát és Ezbatanát
Mély gyász éjébe borítád.
Hány nő gyöngéd keze tépi le, hajh,
Fátylát fejeiről,
S kebelét azatfia patakban a köny,
Ha e gyász eljut füleikhez.
Es nagy feleség vágyódva kesereg
Deli ferje után, kit alig bíra még
S mert a puha agy nyugodalmis ölet,
Ifju korok gyönyörét vesztik
Sírnak, keseregnek végtelenül...
A kimúlt hősök sorsát magam is
Szomorú dallal siratom meg.

Aischylos e darabját Rákosi Jenő is fordította. Kunos Ignác levelező tag tett aztán jelentést az új tudományos folyóirat, a *Keleti Szemle* megindulásáról. A minap megjelent az első szám, mely a szerkesztők Kunos és Munkácsi magyar és francia nyelvű bevezetőjén és gróf Kun Géza, Vámbéry, Bacher, Munkácsi, Nagy Géza és Katona hazai írókon kívül a francia Huardól, az orosz Szmirnovtól, a német Hornvöldegen nyelvi közleményeket hoz.

SPORT.

• Tavaszi löversenyek. Az ügyek kezdnek lenkúlni a turfón. Holnap már annyi a ló minden versenyben, hogy csaknem képtelenség le nem tőnni a fogadóknak. Különösen a májusi handikap lesz rettenetesen fogas kérdés, amelyet legalább egy tucat ló készült eldönteni. Értésülésünk szerint indulni fognak:

Tip Top	64	lov.	Sharpe
Anuska	58	„	Adams
Iris	51	„	Gilchrist
Deaf & Dumb	51	„	Poole
Berceuse	48 1/2	„	Wilton
A la grecque	48	„	Wallasek
Gaudirole	46 1/2	„	Huxtable
Gagarin	46	„	Cleminson
Suada	45	„	Slack
Feodora	44	„	Pinin

A jóra való handikapitásában Tip Top és Anuska a legjobb lovak, de mert a terhük abnormisan nagy, azt hisszük, hogy tavaly nem nagy formát mutatott ló lesz a győztes. Ilyen lehet a kis terhű Gaudirole, továbbá Feodora, melyről szintén jó híreket kaptunk istállójától. Holnap dől el még a Bathyny-Hunyady-díj is, csupa jó lovak futnak érte. A legjobb, tekintve, hogy Capo Gallo nem indul, Iro, Topromene, és Malteser lesz. A többi versenyt nézve, utalunk a következő tipre:

- I. Avtalan II—Major.
- II. Karmester.
- III. Iro—Topromene—Malteser.
- IV. Rohanczy-istálló—Adolf.
- V. Feodora—Gaudirole—Berceuse.
- VI. Alfalfa—Gyanleány.
- VII. Querida—Páncsós.

• A májusi handikap eredményét leggyorsabban a Telefon Hirmondó útján tudhatják meg mindazok, akik bármely ekből nem melhetnek ki a versenytérre. A Telefon Hirmondó ugyanis már délután 4 órától kezdve részletes eredményt olvastat fel a versenyek eredményéről. Az összeredményt 7 órakor olvassák fel, amely felolvasásra riadójel segítségével hívják fel az előfizetők figyelmét.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A kikapós káplán. A budai Margit-kávéházban Lajos napja éjszakáján minden direkt felszólítás nélkül bizonyította egy vidéki káplán, hogy ő nem aludt már három éjjel, három nap. Állapotára való tekintettel senki sem akadt, aki abbéli állításait kétségbe akarta volna vonni, sőt két ifju ur annyira bizott a káplán ur igaz kedvében, hogy odaültek az asztalához.

— Stummer joghallgató vagyok — mutatkozott be az egyik.

— En meg Kosalka Rezső medikus.

— Szervuszatok fiuk — mondta a káplán. Örvendek a szerencsének, üljetek le. Hé pincér!...

A pincér jött, sört, bort és pálinkát hozott. A káplán ur pedig váltig erősítette, hogy nem aludt. Nem, már három éjjel...

Kosalka medikus urnak támadt az az ülete, hogy a káplánt elvigyék egy szállodába. A káplán beleegyezett a dologba s kis vártatva a jókedvű férfi a London szálloda egyik szobájában, a fal felé fordulva szenderegott.

A két pajtas egy darabig nézte a káplánt s aztán Stummer, akibe több volt a gyöngédség, így szólt:

— Gyere medikus. Ne zavarjuk. Csendesen betették az ajtót maguk mögött.

A budapesti törvényszék előtt ma számolt be két suhanc arról a pénztárcáról, aranyóráról és láncról, melyet a London szálloda egyik szobájából, egy alvó káplán éjjeli szekrényéről elemelek. A két napidijast, akikről kiderült, hogy egyetemi hallgatóknak mondták magukat, rovott előéletükre való tekintettel, a törvényszék egyenként hat heti fogházra ítélte.

§§ Az Ika katasztrófája. 1897. szeptember egyik estjén az Ika nevű gőzhajó a fumei kikötő bejáratánál összeütközött a Tyria angol gőzessel. Az összeütközés olyan erős volt, hogy a hajó elsüllyedt, miáltal több ember életét veszítette. A fumei ügyészség gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt vád alá helyezte Torempocher Románt, az Ika kapitányát. Ebben az ügyben, mint fumei tudósítók táviratozza, e hó 14-én hétfőn kezdik meg a tárgyalást a fumei törvényszék előtt.

TÁVIRATOK.

Hadügyminiszeri intézkedés.

Bécs, május 7. A közös hadügyminisztérium egy április 20-iki körrendelettel az igazügyi tanács részéről kifejezett kívánságok figyelembe-vételével különféle kedvezményeket hoz be az Európán kívül állandóan működő osztrák kereskedők katonai szolgálatára nézve. A rendelet értelmében ezeket a kereskedőket, ha állandóan működnek a hazai kereskedelem érdekében, föltétlenül föl kell menteni a fegyvergyakorlatok alól. Az így elmaradt szolgálatot nem kell pótelniük és csak mozgósítás esetén kell bevonulniok. Sorozásra nem kell a hazai sorozó-bizottság előtt megjelenniök és a konzulátus előterjesztésére a tényleges szolgálatra halasztást kapnak 24 éves korukig. Ezekkel a kedvezményekkel azonban nem élhetnek olyan kereskedők, akik idegen cégeknek vagy idegen államok kereskedelme érdekében működnek.

Osztrák harcos-émlék.

Brünn, május 7. Ma avatják föl azt az emlékoszlopot, melyet a hadsereg körében rendezett gyűjtések eredményéből az 1866-ban elesett osztrákok emlékére Königsfeldben az ugynevezett harcos-temetőben a katonai lövőtér közelében állítottak föl.

Községi választások Franciaországban.

Paris, május 7. A tegnapi párisi községi választások közül eddig 60 választás végleges eredménye ismeretes. 30 mandátumra nézve pótválasztás lesz. A végleges választások eredménye a következő: megválasztottak 6 régi és egy új republikánus, 6 radikális, egy radikális szocialistát és 16 szocialistát, 8 új nacionalistát, 8 régi konzervatívot és egy régi ralliát.

Páris, május 7. A választások majdnem kivétel nélkül a republikánusok győzelmével végződtek, a nacionalisták nagy vereséget szenvedtek. A városokban a köztársasági árnyalású párttöredékek egyesültek a nacionalisták ellen, így különösen Bordeauxban; Angoulêmeben, Déroulède szülővárosában az eddigi nacionalista közegtagadásosok egytől-egyik kibuktak s helyükbe republikánusokat választottak.

Paris, május 7. A községi választásokról érkezett jelentések szerint Draguignanban, Albiban, Lochesban és Charollesban radikálisokat, Reimsban radikálisokat és szocialistákat választottak meg.

Merénylet egy köztársasági elnök ellen.

New York, május 7. A New York Heraldnak jelentik Guayaquilból: Ecuador elnöke, Alfaro ellen szombaton gyilkossági kísérletet követtek el. Az elnök nem sebesült meg. A merénylet le tartóztatták.

Sipidó és társai.

Brüsszel, május 7. A vádkamara Sipidot, aki a walesi herceg ellen merényletet követett el, gyilkosság kísérlete miatt, büntársait, Meert-et, Seuchot-ot és Meire-t pedig mint bünszerző, illetőleg büntársakat az esküdtek elé utasította.

A világiállításról.

Paris, május 7. A Figaro írja:

Müllerand hercekedelmi miniszter ma elrendelte, hogy azok a kiállításra szánt tárgyak és áruk, amelyek e hónap 12-éig nem érkeznek meg, többé nem állíthatók ki.

A villamos világítás telepének valami hibája miatt a tegnapi éjjeli ünnepet nem tartották meg. Nagy közönség volt a kiállításon. A helyiségeket gázal világították egész éjjel.

Közgazdasági táviratok.

New York, május 7. (Terménytőzsde.) (Zárlat) Gyapot: New Yorkban helyben 9 3/4. (9. 3/4.) júliusra 9.63. (9.56). augusztusra 9.47. (9.45). New-Orleansban helyben 9.15. (9.12). — Petroleum Stand white New Yorkban 8.90. (9.05). Stand white Philadelphában 8.85. (9.—). Refined in Cases 10.10. (10.25). Credit Balances at Oil City 144. (148). — Zsír: Western steam 7.20. (7.30). Robe & Brothers 7.50. (7.60). — Tengeri irányzata gyenge. Májusra 44. 7/8. (44. 7/8). Júliusra 44. 7/8. (45. 3/8). Szeptemberre 45. 1/8. (45. 3/8). — Buza irányzata gyenge. Páros 6si helyben 79. 7/8. (80. 3/8). Májusra 78. 3/8. (78. 1/8). Júniusra —. (—). Júliusra 72. 3/8. (73. 1/8). Szeptemberre 73. 1/8. (73. 3/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3. 3/4. (3. 3/4). — Kávé: fair Rio 7. sz. 7. 3/4. (7. 3/4). Júniusra 6.50. (6.50). Augusztusra 6.65. (6.65). — Liszt: Spring Wheat clears 2.70. (2.70). — Cukor: 3. 1/2. (3. 1/2). — On: 29.35. (29.67). — Rész: 17.—. (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 7. (Terménytőzsde.) (Zárlat). Buza irányzata gyenge. Májusra 65. 3/8. (65. 3/8). Júniusra —. (—). — Tengeri irányzata gyenge. — Júliusra 39. 1/8. (40.—). — Zsír: Májusra 6.72. (6.80). Júniusra 6.77. (6.82). — Szalonna short clear 7.05. (7.05). — Sertéshús: Februarra —. (—). Májusra 11.60 (11.80). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Nyíltér.

Előrehaladt időny és túlhalmozott raktár miatt

nagy kizárólagosan valódi
keleti szőnyeg eladás

minden méretben előnyös áron

Stein-
nál „Nádor-szálloda“ Vámbá-
rkörút 2. sz. és Fővárosi 3. sz.
magánraktár.

gyógyvizet kiváltképpen ajánlják: köszvény, hólyag, vizeleti szerek bajainál, cukorbetegség, vesebajok, gyomormegbetegedések, torok és tüdőszervek bántalmi esetén

Kítőnő-íz és igen üdítő asztali víz

LUHI-ERZSÉBET gyógyforrás

Legjavább hazai gyomorgyógyviz; gyomor s tüdőbántalmak ellen Specificum. Kapható a jobb ásványvíztelekben és az uradalmi ásványvíztelek birtokosánál Sz. Ilyán, Bereg-m.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Napirend.

Naptár. Kedd, május 8. — Római katolikus: Mihály. — Protestáns: Arzén. — Görög-orosz: (április 25.) Márk ev. — Zsidó: Ijár 9. — A nap két óra 18 percek. — Nyugszik este 7 óra 4 percek. — A hold két délután 1 óra 1 percek. — Nyugszik éjjel 1 óra 16 percek.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 4 órakor. A főrendiház ülése délelőtt 11 órakor.

Tavaszi löversenyek második napja. Kezdeté délután 3 órakor.

Munkácsy ravatala a városligeti Műcsarnok szoborcsarnokában megtekinthető délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig.

Nemzeti múzeum: Ásványtára nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Tavaszi tárlat a városligeti Műcsarnokban, zárva. Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5 óráig.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat Állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1 óráig. Országos képtár zárva. Közlekedési múzeum zárva.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folles Caprice. VI., Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás konyhaterem.

Petánovics Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetés). Újonnan berendezett fényes étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza 1-5 rangú zenekarának hangverseny.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hiába.

Hiába jött tavasz a tére.
Te lelkeden a tél örök.
Hiába, napfény el nem tűz
Az ott borongó zord ködöt.

Hiába nyit ezer virágot
A dús, mosolygó szép tavasz.
A sziveden, szegény leánykám,
Parányi bimbót sem fakaszt.

S lelked bordja száll lelkemre
S járunk csüggedve, hallgatag —
Didergő árnyak fényföldben
Két szomorú, sötét alak.

Vértesy Gyula.

— **Mark Twain ünneplése.** Mark Twain, a hírneves amerikai humorista tiszteletére, Amerikába való hazautazása előtt busubankettét rendeztek Londonban. Mark Twain a bankett során tréfásan az Egyesült-Államok elnökjelöltjei sorába lépett és a következőket mondta:

— Ugy látom, hogy azok az urak, akiket eddig jelöltek, szükségtelenül egy irányhoz kötötték magukat, amennyiben bizonyos alapszempontokat emlegetnek. Én Amerikában a politikai légkört meg akarom tisztítani és szakítani akarok a szokással, hogy az elnökjelöltek csak olyan szükségzav programot — jelölnek ki. Én nemcsak a többséget, hanem az egész nemzetet akarom kielégíteni. Mindenbe beleegyezem, amit csak polgártársaim kívánnak: az iszákosság mellett és ellen, az erkölcsiellenesség vagy erkölcs mellett, az arany- vagy az ezüstvaluta mellett döntök. Mindezekből élveztem és átéltem valamit és nem kétlem ennél fogva, hogy jelöltségemet úgy a demokraták, mint a republikánusok a legnagyobb örömmel fogják üdvözölni.

Mark Twain ünneplése és programbeszédének természetesen óriási hatása volt.

— **Mascagni a patikában.** Mascagni az utóbbi időben tudvalegőleg alaposan vizsgálódik Pesaro városi tanácsával. Sok bosszantás és sértegetés esik ezenközben. Mascagninak szóval sok a keletellenessége, hanem annyira még sohasem háborodott fel, mint a minap. Mascagni egy este, mint ahogy az a vidéken szokás, a patikushoz tért be egy kis kasznózára. Néhány perc múlva legnagyobb ellenessége, Ferenzi ügyvéd lép a gyógyszerárba, de amikor Mascagnit meglátta, az ajtó kivülről ismét hevesen botolta. A gyógyszerész erre azt mondta, hogy a maestro az ő legjobb vevőit elűzi. Mascagni haragos

feleletet adott, mire a gyógyszerész felfortyva így szólt:

— Ferenzi ügyvéd többet ér, mint a világ összes Mascagnija hozzávéve a Rossini-konzervatóriumot is.

Mascagni ekkor a megsértett művész-önérzet miatt iszonyu haragra lobbant és dühösen a gyógyszerészre vetette magát, aki segítségért kiáltva elmenekült. Néhány ember jött és csakhamar lecsillapította Mascagnit, s sikerült őt is távolítani a patikából.

— **Wagner — borsóval.** Egy elberföldi kereskedő igazán eredeti módot eszelt ki arra, hogy az üzletét föllendítse. Elhatározta, hogy ingyen hangversenyt rendez a vevői számára és erre a hangversenyre már minden előkészület megvolt, mikor az utolsó percben végighuzott a tervén az ezredparancsnok, aki a zenekar közreműködését megtagadta, azzal a megokolással, hogy a zenekar nem játszhatik az olyan reklám-hangversenyen, amely így szól:

MŰSOR.

SCHMOLLER REZSÓ KERESKEDŐ KONCERTJE.

VASÁRNAP, ÁPRILIS 28-ikán.

Yravier: La Paloma, spanyol szerenád, sárga répa, két font 55 fillér.
Wagner: Ábránd «Lohengrin»-ből, egészen fiatal borsó, 1 font 36 fillér.
Herold: Malom a Feketeerdőben (Idill), keltáposzta, 1 font 19 fillér.
Strausz: Egyveleg a «Denévér»-ből, sportkocsi, 5—10 márká.
Bizet: Kar a «Carmen»-ből, csurgatott méz, üvege 46 fillér.
stb. stb.

— **Divatesszélyekről és azok okairól.** A divatnak sok szeszélye között akárhány van, amely abból eredt, hogy valami előkelő személyiség bizonyos testi foglyakozását akarta elrejtteni. Így a hosszú orru cipő, amelynek az orra néha két lábnyira is megnyit már, úgy hogy láncoskákka a térdhez kellett erősíteni, Plantagenet Henrik anjoui herceg találta ki, akinek az egyik lábán nagy kinővést kellett elrejttenie. I. Ferenc, amikor a pavai csatában sebet kapott a fején, haját és szakállát levágatta. És Franciaországban egyszerre eltűntek a szakállak. VIII. Henrik, aki utánozta, nagy bosszúságot okozott az öreg briteknek. És az

elégedetlenségüket ki is mutatták annyira, hogy a király egy napon mosolyogva mondotta:

— Ugy látszik, hogy nagyobb a gondjuk a szakállunkkal, mint a fejükkel.

Aminek egészen különös zamatja volt, olyan királynak az ajkáról, aki alattvalóinak a fejével nem bánt valami takarékosan. XIV. Lajos, akinek a fején daganatok voltak, meglegedett azzal, hogy udvaroncát nagy parókkákkal kinozza meg. IV. Edward angol király udvarában egy szép hölgy, csakhogy a vállán egy kis forradást elfűdjön, kitalálta a szépségflastromot. Az a bronoszoknyák úgy támadtak, hogy egy spanyol infánsnőnek erős csipője volt s mert Richelieu herceg titkolni akarta az ősz haját, Európa legfialabb és legbájosabb asszonyai vastag puder réteget borítottak a természetese arcuk fölé és akkor keletkezett a hajpor osuf divatja. Az egyetlen kedves divat, amelyet a szükség hozott létre, a csipkés zsebkendő, Josephine császárnénak a találmánya. A császárnénak csunya foga volt. Manapság ezen nagyon könnyen lehetne segíteni, akkor még nem volt annyira fejlett a fogművészet. Hogy ezt a foggyakozását a császárnő elrejtse, mindig széles csipkékkel szegett batiztzebkendőt tartott az arca elé, amikor beszélt. Az ilyen zsebkendőkkel óriási luxust üzött. Volt néhány olyan zsebkendője, amiből egy darab ezerkétszáz frankot is ért.

— **Végős akarat.** Amerikában az emberek abban is a legnagyobb leleményeséget fejtik ki, hogy halálukkal mivel okozzanak gondot embertársaiknak. Connorsvilleben, az Egyesült-Államok városában élt Miss Mary Tata zongoraművésznő, akit mint művésznőt a város lakossága igen sokra becsült. A fiatal leány sorvadásban szenvedett s mikor halála óráját érezte, a következőket adta ki utolsó kívánságait: Holttestét a gyászszertartás alatt a zongorára helyezték, amely mellett egy művésztársnője üljön, aki a gyászénekeket zongorán kíséri. A gyászszertartás után a zongora összes hurjait eltávolították és az üres zongorába, amelyet ilyképpen koporsóvá változtattak át, az elhunyt művésznőt helyezték el, akit így el is temettek.

— **A librettó- király.** Harry B. Smithet New Yorkban nagyon sok üzletember megirigyelhetné, pedig ő csak operett-librettista. Hanem annyit keres egy év alatt, amennyit a leghíresebb költők együtt véve sem tudnak összerakni. Valóságos monopolizálja az Egyesült-Államokban az operett-librettó írását, s annyi a megrendelés, hogy egymaga nem is győzi már, hanem ugyszólván segédekkel és insokkal kell dolgoznia. Ez időszert egy tuost operettje van a színpadokon Harry Smithnek s azok közül vagy kilenc minden nap színtre kerül. Smith tantiémjei negyeddél és hét per-

REGENY.

UJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN

(79)

Tudom nagyon jól, hogy mindehhez semmi közöm nincsen, de kegyed olyan emberek társaságába került, akik közé nem való. Hígyje el, hogy igazat mondom. Tidemand is belebukott.

Ágota kérdő pillantást vetett Koldevinre.
— Már gondoltam rá, hogy önnek elmondom a dolgot — folytatta. — Tidemand büszke volt, talán az egyetlen büszke nő ebben a társaságban s ő is! Egy író elesábitotta.

— Ugy? — mondta Ágota. — Hígyje el, hogy nem sokat tartok felőlük. Nem is gondolok rájuk.

Hirtelen megragadta Koldevin karját s odasimult hozzá. Koldevin szinte zavarba jött s meglátszott lépteit, Ágota érezte s meg is mondta, miközben elérteszette a karját:

— Óhó! Ugy-e ezt nem engedi? Nem is illik!

— Nem — mondta — nem illik.
— Dehát én nem értem, hogy miért került el engem mindig s miért láthattam olyan nagyritkán?

Lesütötte a szemét.
— Hm. Mit csinál, ha most hazaér? Ugy értem, hogy tanulni fog-e vagy...? Csakugyan! A nagykereskedő ur irt-e már?

— Nem, nem, még nem irt. Hisz még nem is irhatott volna. Azt hisz talán, hogy valami baj érthette utközben? Azért kérdezi ezt Koldevin?

— Nem, nem azért. Legyen nyugodt, semmi

baj sem történt. Csak úgy eszembe jutott... Igen, igen. Köszönöm, hogy idáig kísérhettem.

Megálltak a ház előtt s elbucsztak. Ágota habozva, lassan ment fel a lépcsőn s még a szoknyáját sem emelte meg. Hirtelen megfordult, újból visszatért az utcára s mélyen megindulva nézett Koldevinre.

— Koldevin! Ha tudná, hogy mennyire megszerettem magát ma! — mondta lassan. — Köszönöm!

Aztán gyorsan megfordult s eltűnt a kapuban.

Koldevin megállt. Még hallotta a lépteit nozét. Aztán megfordult s felfelé indult az utcán. Nem hallott semmit, nem látott semmit.

Ösztönszerűleg ama pince felé irányította lépteit, ahol ebédelni szokott. Lement és ételt kért. Jó étvágyal, mohón fogyasztotta el az élbe rakott ételeket, mintha már nagyon régen nem evett volna. Még a kenyeret is mind megette. Mikor elfogyasztott mindent, kibontotta az újságpapírost, elővette a tíz koronás bankjegyet és fizetett. Együttal megtapintotta a mellénye zsebet, amelyben egy pár ezüst korona volt. Ugy takarította össze, a vasuti jegyre.

Másnap reggel öt óra tájban Ágota a kikötő felé, ugyanarra a helyre ment, ahol az előtte való napon sétált Irgensszel. Irgens most is ott várta.

Egyenesen feléje tartott s így szólt:

— Eljöttem ugyan, de csak azért, hogy... Nem maradok itt, nincs időm, nem beszélhetek most önnel. De nem akartam, hogy hiába vártam rá.

— Hallja-e Ágota kisasszony, mondta hirtelen — ne akadékoskodjék.

— Nem, nem, de nem megyek többé magával. Figyelmeztettek. Miért nem megy Tidemandnéval? Igen, menjen avval.

Ágota halovány volt, izgatott.

— Tidemandnéval? kérdezte bámulva.
— Persze. Tudok mindent, kérdezősködtem.

Igen, egész éjjel erről gondolkodtam, menjen csak Tidemandnéhoz.

Irgens melléje lépett.

— Tidemandné asszony azóta meghalt rám nézve, amióta kegyedet láttam. Hetek óta nem láttam azt az asszonyt; azt sem tudom, hogy hol lakik.

— Oh ez mit sem használ — mondta Ágota. — De talán felkereshetné Tidemandné... el is kísérem. Nem megyek a lakására, de elkísérem oda. — Mondta.

Elindultak. Ágota megnyugodott.

— Azt mondtam, hogy egész éjjel erről a dologról gondolkodtam. De nem mondtam igazat. Egész nap erről. Azaz, hogy nem is egész nap, de... nem, de eszembe jutott. Különben is szegyelje magát! Iérjes asszony! Ön nem igen védelmezi magát Irgens ur.

— Ugyis tudom, hogy hiába tenném.

— Nem, hisz maga szereti! Irgens hallgatótt, mire Ágota hevesen így szólt:

— Legalább megmondhatná, hogy szereti-e?

— Én önt szeretem — felelte Irgens. — Nem hazudok. Csak önt szeretem Ágota, senki mást. Tegyen velem, amit akar, nem mondhatok egyebet.

Rá sem nézett, lesütötte a szemét s a kezeit tördelte.

Ágota érezte, hogy ez az igazi meghatottság s bánatosan mondta:

— Igen, igen Irgens, én hiszek önnek... De nem megyek önnel haza, nem. Haza nem.

Szünet.

— Figyelmeztették? mondta aztán. Ki az, aki ellenséggé tette önt? Talán az a...? A tanítója volt, de én igazán ki nem állhatom. Olyan rongyos és olyan piszkos, mint a bűn. Elviselhetlen fráter...

(Folytatás következik.)

A bécsi értéktőzsde.

Az előtessén tartózkodó volt az irányzat. Döbben szállard volt a hangulat. A zárlat szilárd Berlinre.

Bécs, május 7. (Maqyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 117.—. Tiszai és szepedi kölcsön sorsjegye 138.75. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.60. Magyar keleti vasuti állami kötvény 117.—. Magyar lezárlat és pénzváltóbank 493.—. Rimamurányi vasműrészvény 617.—. Magyar koronajárdék 92.50. 4%-os Magyar földterh. kötvény 92.80. Magyar hitelbank részvény 737.—. Magyar nyerevénny kölcsön sorsjegye 163.75. Kassa-oderbergi vasuti részvény 353.—. Magyar kereskedelmi bank 2725.

Bécs, május 7. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papírjárdék 98.85. 4%-os osztrák aranyjárdék 118.90. 1860-iki sorsjegy 136.—. Osztrák hitelrészvény 400.—. Angol-osztrák bank 291.50. Bécsi bankjegyzület 518.—. Osztrák-magyar bank 1776. Déli vasut 113.80. Dunagőzhajózási részvény 724.—. Dohányrészvény 304.50. Császári és királyi arany 11.38. Német bankkötél 118.35. 4% osztrák járdék 92.40. Osztrák koronajárdék 98.10. 1864-iki sorsjegy 202.—. Osztrák hitelintézet részvény 731.50. Unionbank 592.—. Osztrák Länderbank 452.—. Osztrák-magyar Államvasut 646.—. Elbavölgyi vasut 479.—. Alpesi bányarészvény 537.50. 20 frankos arany 19.27 Londoni váltóár 242.80. Bécsi Tramway ——. Az irányzat meglehetősen szilárd.

Bécs, május 7. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 731.25 Magyar hitelrészvény 738.—. Angol-Osztrák bank 292.—. Union bank 519.50. Länderbank 563.—. bankjegyzület 453.—. osztrák-magyar államvasut részvény 646.—. északnyugati vasut részv. 118.25. elbavölgyi vasut 480.—. dunagőzhajós részv. 404.—. alpesi bányarészvény 304.50. májusi járdék 618.50. osztrák koronajárdék 92.25. magyar aranyj. 98.85. magyar koronajárdék 92.50. német biradalmi márká készpénz 118.25 utimóra 118.37. töröksorsjegyek ——. rimamurányi vasmű ——. déli vasut ——. dohányrészvény ——. Napoleon d'or 19.27 Lombard —.—.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, május 7. (Tőzsdei tudósítás.) A kohó- és kőszénrészvények iránt nyilvánvaló kedvező vélemény kév. kezdetben eleinte javultak az árforrások, annál is inkább, mert a mult heti vételeket fedezni kellett. Általában barátságos volt a hangulat, mert tőzsdéi körökben a legújabb angol győzelem miatt abban reménykednek, hogy a déli-afrikai háború nemokára befejeződik. Bankok javultak, járdékok eleinte tartották magukat, később emelkedtek. Vasuti részvények jól tartották magukat, de a Dortmund-gronauik realizációra gyengültek. A második tőzsdé-órán a bányarészek kissé hanyatlottak. Magánészámítolási kamatát 4%.

Berlin, május 7. (Zárlat.) 4% papírjárdék 98.—. 4% osztrák aranyjárdék ——. Elbavölgyi vasut ——. Magyar koronajárdék 91.75. Osztrák-magyar államvasut 137.50. Kassa-oderbergi vasut ——. Bécsi váltóár 84.40. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.40. Alpesi bányarészvény ——. Disconto-Commandit 186.40. Általános villamosági Edison 248.—. Geisenkroneni 224.25. Laura-kohó 270.30. 4% osztrák járdék 97.60. 4% magyar aranyjárdék 97.80. Osztrák hitelrészvény 227.80. Déli vasut 26.75. Károlyi Lajos vasut ——. Orosz bankjegy 216.25. 4% új orosz kölcsön 98.75. Török bányarészvény 158.—. Olasz járdék 95.30. Magyar hitelbank ——. Dvnamit Trust 157.25. Harpeni 236.10. Az irányzat szabálytalan.

Berlin, május 7. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyezredes magyar aranyjárdék 97.70. Magyar koronajárdék 91.80. Osztrák hitelrészvény 227.50. Osztrák-magyar államvasut 137.—. Déli vasut 26.80. Északnyugati vasut ——. Elbavölgyi vasut —.—.

Orosz bankjegy készpénz 216.50. Buschtiehradi ——. Orosz bankjegy ——. (Ultimo.) Lombard ——. Hamburg, május 7. (Zárlat.) 4% osztrák járdék 97.50. 1860. sorsjegy ——. Déli vasut 26.60. 4% osztrák aranyjárdék 99.10. Osztrák hitelrészvény 227.40. Osztrák-magyar államvasut 137.30. Olasz járdék 95.10. 4% magyar aranyjárdék 97.30. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, május 7. (Zárlat.) 4% papírjárdék 98.20. 4% osztrák aranyjárdék 99.10. Magyar koronajárdék 92.15. Osztrák-magyar bank 126.—. Déli vasut 26.70. Elbavölgyi vasut ——. Londoni váltóár 2050.—. Bécsi bankjegyzület 130.30. Villamos részvény 140.50. 4% magyar aranykölcsön 78.40. 4% osztrák járdék 97.60. 4% magyar aranyjárdék 97.50. Osztrák hitelrészvény 227.40. Osztrák-magyar Államvasut 137.10. Északny. vasut 116.—. Bécsi váltóár 848.25. Párisi váltóár 814.66. Unionbank ——. Alpesi bányarészvény 268.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, május 7. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árforrások januárja. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 227.50 Osztrák-magyar államvasut ——. Déli vasut ——. Osztrák aranyjárdék ——. Olasz járdék 95.35. Laura-kohó 267.50. Harpeni 233.75. Discont 186.75. Alpesi ——. Bécsi bankjegyzület ——. Lanyha.

Páris, május 7. (Zárlat.) Osztrák-magyar Államvasut ——. 4% osztrák aranyjárdék ——. Osztrák Länderbank ——. 3% francia járdék 101.15. Ottomanbank 579.—. 3% francia járdék 102.20. Alpesi banya részvény ——. Déli vasut ——. 4% magyar aranyjárdék 98.10. Párisi bankrészvény 11.90. Olasz járdék 95.40. Francia törleszth. járdék ——. Osztrák földhitelezési részvény ——. Török dohányrészvény 328.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 7. A sertésizlet irányzata lanyha. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehez (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 101.—103 fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) ——. krajcárig. Fialat nehez (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 107—109 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 106—107 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 104—106 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehez (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) ——. krajcárig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) ——. krajcárig. — Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ——. krajcárig. — III. Romániai: Nehez (páronként 820 kilogramm felüli súlyban) ——. fillérig. — Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) ——. fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehez (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ——. fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) ——. krajcárig. V. Szerbiai: Nehez (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 106—107 fillérig. — Közép (páronként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 103—104 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 102—103 fillérig.

Sertésletés máj. 6. napján volt készlet 4975 darab, 1900. május hó 6. napján felhajtott: 2076 darab, 1900. évi május 6. napján elszállított 534 darab, 1900. május hó 7. napjára maradt készletben 4247 darab.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, május 7.

Az atlanti depresszió a kontinenshez közeledik és egyuttal esztakon is depresszió körvonalai mutatkoznak. A magas légnyomás mindjobbán gyengül, bár az európai idő-

járás, a nyugati részek kivételével, még mindig annak hatása alatt áll. A hőmérséklet Közép-Európa nyugati felein erősen emelkedett.

Hazánkban az idő túlnyomóan száraz, amennyiben az északi feltek megkötésével számottevő eső nem volt sehol; az ég többnyire felhőtlen és a hőmérséklet állandóan magasabb a rendszerl.

Küldés: Egyelőre derült, száraz és meleg idő várható, később nyugaton zivataros esőkkel.

Viz állás.

Table with columns for location (Inn, Dunna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Krasszina, Eszterna, Laborena, Ung) and water level (május május) in meters.

Advertisement for Dr. Budai féle Gyöngyvirág krém. Includes an illustration of a woman and text describing the cream's benefits for skin care.

Advertisement for Dr. Mitzger Tivadar's Hydro-Elektrotherapiai Rendelő-Intézet. Promotes treatments for various ailments and provides contact information.

Advertisement for Santal Egger's Santal Kipróbált. Promotes a medicinal product for urinary and other ailments, available at Nádor Gyógyszertár.

Advertisement for Pápai és Nathán's furniture and bedding. Lists various items like mattresses, sofas, and children's furniture.

Advertisement for the XXXIII. csász. kir. államsorsjáték (state lottery). Details the rules, prizes, and where to purchase tickets.

Advertisement for Gabonaközményपालिका E. Lichtwitz & Comp. Promotes their products and services, including furniture and household goods.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Ledd, 1900. május hó 8-án.
Signorini Ferenc felléptével.

Az álarcos bál.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzte Verdi.
Szövegét olaszból fordította Böhm Gusztáv.

Személyek:		
Richard	Signorini	Kornay
René	Beck	Szendrői
Amália	Diósyné	Silvano
Ulrika	Semsey	Főbíró
Oscar	Pewny	Szologa
		Juhász

Kedzete 7 1/2 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ,

Kedd, 1900. május hó 8-án.

A menyem.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták: Fabrice Carré és Paul Bilhaud. Fordította: Adorján Sándor.

Személyek:		
Leverdier	Ujházi	Malescot
Leverdierné	Rákosi Sz.	Lodoiszka
Paul	Dezső	Honoró
Mária	Csillag	Ferdinand
		Latabár

Kedzete 7 1/2 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. május hó 8-án.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. május hó 8-án.

Krisztus Pilátus előtt.

Többszines királyfi.

Magyar népmese 3 felvonásban, 6 képben. Írta: Benedek Elek.

Személyek:		
Mirkó	Balassa	Királyné
Többszines	Tapolca	Habakuk
Bakarsznyi Szerény		Ráki
Miklós	Fenyvesi	Gyöngyvirág
		Nógrádi

Kedzete 5 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. május hó 8-án.

Szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Írták Meilhac és Halévy.
Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzte Offenbach.

Személyek:		
Páris	Gábor	Achilles
Menelus	Kovács	1. Ajax
Helena	Küry	2. Ajax
Agamemnon	Tollagi	Orestes
Calchas	Németh	Leona
		Rózsa

A 3-ik felvon. Páris almája. Táncos némajáték

Kedzete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. május hó 8-án.

Turchányi Olga vendégfelléptével.

New-York szépe.

Operette 2 felvonásban, 6 képben. Írta Hugh Morton. Fordította Salgó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerzte Gustave Kerker.

Személyek:		
Fronson	Sziklai	Cora
Harry	Ráthonyi	Kenneth
Kurt	Vidor	Blinky
Saifkins	Mátrai	Fifi
Twiddle	Beóthy	Gray
		Turchányi

Kedzete 7 1/2 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Kedd, 1900. május hó 8-án.

Venecia.

Írta Dessewffy Arisztid.

Kedzete 7 1/2 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. május hó 8-án.

A nyomorultak.

Hugo Viktor hason című regénye után magyar színre alkalmazta Kövessy Albert.

Kedzete 7 óraker.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. A gyönyörű tóli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes főterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

ALLATKERT

május 10-től csak rövid ideig Hagenbeck testvérek indiai kiállítására

a MALABÁROK

Körülbelül 50 bennszülött férfi, nő és gyermek. Közülük akrobaták bambuszbotokon, bajadérok, kardnyelők, tűz, álarcos és ördögáncosok, komédiások, zenészek, kötel- és kardtáncosok, táncosok, bívészek és egy törpe. Nagy program: indiai falu, templom, iskola és az összes népesség körmenete. Előadások hétköznapokon 4 és 6 óraker, vasárnap d. e. 1/2-12-kor és d. u. 1/25 és 6 óraker tartanak. Belépődíj mint rendesen 30 kr.

Óriási mértékben felhalmozott rak-táram miatt nagy Szőnyeg-eladást

rendezek. — Dus választék rendkívül le-szállított árak mellett mindennemű Szőnyegek Butor-szövetek Szövött-függönyök Butor-kretónok Csapke-függönyök Kézimunkák, párnák Utazó-takarók Plaidok és kocsitakarók Appli k.-függöny Lópokrócok stb.

a szakmába vágó elsőrendű minőségű cikkek. — Egyes ágy- és asztalterítők, függönyök és maradekok bánulatos olcsó árakon.

JOANNOVITS DÖME
IV., Váci-utca 25. (Városház-tér sarok.)

Alapított 1820-ban.

Valódi perzsa- és szmyrna-szőnyegek.

Magyar találmány!!

Művészi kivitelű Aquarell (kézi) festés fára fára Fa-levelező-lapok, a legizlésebb kivitelben. Magyar festés! Magyar munka! 10 drb ára 2 kor.

A pénz előleges be-küldése után bérmentve. Megrendelhető a kiadó-hivatalban. Egészen új! Gyűjtőknek meglepetés!

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc igazgató.

A mulató 16°C. szellőztetve van. Pénztárnyitás 7 1/2-kor. Kedzete 8 1/2-kor.

Mérsékelt nyáridény helyárak.

Hatásos siker! Hatásos siker!

„Az Örvény tánc“

fenomenális mutatóvány, előadja a kitűnő táncospár

Alex testvérek.

Moraw Adel. Nanon Lucia.

Ma először:

„Das steinerne Herz“

regó, énekkel Auerbach-tól.

Zenéje Bachmann Jakab főkantortól.

Ugyint az összes újonnan szerződött műéri a kitűnő májusi műsorak.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss A. nagyüzem Károly-körút 26.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárok által készíttetek.

FOLIES CAPRICE

Ma nagy ujdonsági est!!

11 óraker:

Die Hochstaplerin.

Bohózat Leitner H.-től.

Megelőzőleg 10 óraker. Megelőzőleg 10 óraker

Szenzációs ujdonság!

A csonkafülv ember.

Bohózat. F. de Croiset eszméje után írta Etienne.

Rendező Rott S.

Személyek:

Bachruch Jeremiás szabnagykorekedő Pfeifer M.

Céla, neje ... Schindlerné G.

Hajnalka, leányuk ... Ferencozy Za.

Dr. Kazár Ede ügyvéd, mellesleg

milliomos ... Rott S.

Dr. Spitz Gerő, ideggyorvos ... Steinhardt G.

Fürst B. ... Fürst B.

Gedeon, Dr. Kazár szolgálja ... Peterdi Gy.

Adonyi Mariska műlovarnok ... Jungwirth C.

Lili, szobaleány egy budapesti nagy-szállóban ... St. Lengyel G.

James, főpincér ... Echten K.

Ujságárus, távirószolga.

Történet napjainkban, egy elsőrangú budapesti nagy-szállóban, Dr. Kazár külön lakosztályán.

„Pilseni ősforrás“

a pilseni polgári söröző alap. 1842. világhírű gyártmánya

„Münchner Bürgerbrau“

a bajor sörök gyöngye, mint a legjobb palacsörök ajánlhatók. — Rendelések helyben díjmentesen házhoz szállítanak, vidékre a tartósság céljából a sörök pasteurizálva kúldnek. Rendeléseket elfogad az alatt jegyzett cég mint vezérképviselőség:

MEZEY és TÁRSA Budapest, IX., Ranolder-utca 4.

TELEFON 68-60.

Parád gyógyfürdő.

Vastimsós fürdővel és hidegvízgyógyintézettel, gyógyéves-kénes savanyúvíz és természetes ásványváltalmú forrásokkal. Lakások újonnan épült, 20 olcsó szobával kibővíttettek, a vendégek élemezéséről Vereseghy István jóhírű konyhája gondoskodik. Az évad május 15-től szeptember végéig tart. Az elő-évad május 15-től június 20-ig, főúvad június 21-től augusztus 20-ig, utóúvad augusztus 21-től szeptember végéig tart. — Az elő- és utóúvadban a lakások 20%-kal olcsóbbak. Ingyen prospektus és minden felvilágosítással készségesen szolgál

A fürdőigazgatóshg.

Tavaszi és nyári évad 1900.

Valódi brünni szövetek

Egy 3-10 méter 2.75, 3.70, 4.80 írt jó

hosszú szöveten, ele- 6.— és 6.90 írt jobb

gondó teljes férfiruh- 7.75 írt finom

zetre (kabát, mellény 8.65 írt legfinomabb

és nadrág) ára csak 10.— írt legiszelegfinomabb

Így szelvényt szalon-áruházból is lehet venni, valamint fel-

oldószövetet, tartás-édesít, legfinomabb kamuruhák és szál-

li gyári árakon a legjobb hírnevűnek és szolidnak elismert

postó gyártmány

Siegei-Imhof Brünben.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszól-

gálásról kezeskedünk.

A magánvételnek, aki a szöveteket közvetlenül a fenti

cégnél a gyár székhelyén megrendeli, előnyös feltételek

FEJFAJÁS, MIGRÉN
ellen használjon

CAPTOLIN-T.

Kipróbált legjobbszer, melynek kitűnő a üdítő hatás pír pere alatt hűkövetlenek, 1 üveg annak, mely többször bebiztosítgára elegendő 1 üvegnek.

Kapható minden gyógyszerárban, to-vábbá a Készletnél

Dr. Egger Leo és Egger Z. Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

— Captolin a nagy, kir. szabá-dalmi hivatal által 1896. sz. máj. 12-én szabadalmat nyert.

ZOLA A pénz. A háború Nana.

egyenként 2 kor. helyett 70 fillérért kapható a „BUDAPESTI NAPLO“ kiadóhivatalában, József-körút 18.

Minden második sorsjegy nyer.

FUCHS H.
váltóháza.

alapított 1866-ban,

a magy.osztálysorsjáték főelárusító helye

Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1. szám.

Ajanl a VI. sorsjátékhoz sorsjegyeket.

Legnagyobb nyereményesélyek. ✪ ✪ ✪

✪ ✪ 50.000 nyeremény és egy jutalom.

Össznyeremények 13 millió 160.000 korona.

1-ső osztály huzása már május hó 17. és 18-án.

Egy egész sorsjegy kor. 12.— | Egy negyed sorsjegy kor. 3.—
Egy fél sorsjegy „ 6.— | Egy nyolcad sorsjegy „ 1,50

Pénzküldeményeket postautalvánnyal kérek a cím pontos megjelölésével.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 1.000.000 kor.

NÉMETFALDI KIRÁLYI

CARRÉ-CIRKUSZ

Carré Miksa igazgató.

Ma és mindennap este 7 1/2 óraker

nagy előadás

naponta változó dustartalmu műsorral

Felépít a felülmúlhatatlan Brothers O'Brian

légtornászoknak a háromsorozat nyújtán. A legjobb iskola- és szabadon idomított lovak elővezetése

Carré M. igazgató által, valamint fellépet a leg-
jobb művészeknek és művésznőknek mind
elsőrangú specialitások, a ballet személyzet és
a dummer auguszt.

Jegyek elővetelben kaphatók a Kortész-féle szivaros-
boltban Kristóf-tér.

Holnap este 7 1/2 óraker nagy előadás.

